

Oslo kommune Utdanningsetaten

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Att.: Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Dato: Dato

Deres ref:

Vår ref (saksnr):

Saksbeh:

Arkivkode:

14/02578-66

Høringsutkast - Skolebehovsplan 2016-2026

Vedlagt følger høringsutkast til Skolebehovsplan 2016-2026. Skolebehovsplanen er Utdanningsetatens forslag til løsninger for å dekke behov for nye elevplasser i planperioden, og er basert på analyser av befolkningsframskrivninger fra mai 2015. Høringsutkastet legges også ut på www.xxxxx

Frist for høringsuttalelser er 19. juni 2015.

Utdanningsetaten vil på bakgrunn av høringsinnspill oversende endelig forslag til Skolebehovsplan til Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning. Byrådet legger fram sitt forslag til skolebehovsplan 2016-2026 som en del av budsjettforslaget for 2016 i september, med sikte på behandling av bystyret i desember 2015.

Vi ber høringsinstansene om nødvendig distribuere høringsutkast videre og samordne innspill innen egen virksomhet eller enhet. Høringssvar sendes til postmottak@ude.oslo.kommune.no

Vi ber om at alle skoler sender høringsuttalelser fra foresatte til skolens FAU eller driftsstyre for videre samordning, og at alle skoler legger ut lenke til høringsutkastet på sine hjemmesider, sammen med følgende tekst:

1.1.1 Høring på skolebehovsplan 2016-2026

Skolebehovsplanen blir lagt fram hvert annet år og fremmes for bystyret sammen med byrådets forslag til budsjett og økonomiplan høsten 2015. I planen foreslås nye kapasitetsøkende tiltak. Behovet for nye tiltak defineres av elevtallsvekst og skoleanleggenes tilstand. Elevtallsveksten i perioden 2015-2026, er anslått til om lag 7 900 elever i grunnskolen og vel 4 000 elever i videregående skole. I tillegg er flere skoleanlegg i så dårlig stand at de må bygges nye eller totalrehabiliteres.

Utdanningsetatens forslag er på offentlig høring med frist 17. juni. Høringssvar sendes til postmottak@ude.oslo.kommune.no.

Med hilsen

Kjell Richard Andersen
ass. utdanningsdirektør

Harald Øvland
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til: Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning, Rådhuset, 0037 OSLO

Oslo kommune
Utdanningsetaten

Skolebehovsplan 2016-2026

Høringsutkast mai 2015

INNHold

SAMMENDRAG	2
INNLEDNING	4
<i>Elevtallsvekst</i>	<i>4</i>
<i>Usikre framskrivinger</i>	<i>4</i>
<i>Utgående kapasitet og midlertidige bygg</i>	<i>5</i>
<i>Vedtatte og planlagte tiltak</i>	<i>5</i>
<i>forslag til nye utbyggingstiltak</i>	<i>6</i>
<i>Vedlikehold og rehabilitering</i>	<i>7</i>
MÅL FOR SKOLEBEHOVSPANLEGGING	8
STRATEGIER OG RAMMEBETINGELSER.....	9
<i>Kapasitetsutnyttelse og oppfyllingsgrad</i>	<i>9</i>
<i>Kapasitetsutvidelse av eksisterende skoleanlegg</i>	<i>9</i>
<i>Nytt skoleanlegg, eventuelt med nødvendig tomteerverv</i>	<i>9</i>
<i>Utforming av nye skoler</i>	<i>11</i>
<i>Vedlikehold og oppgraderingsbehov</i>	<i>11</i>
<i>Veiledende inntaksområder</i>	<i>12</i>
METODE OG TALLGRUNNLAG.....	13
<i>Planstruktur og områdeinndeling</i>	<i>13</i>
<i>B og U – uttrykk for skolekapasitet og utbyggingsbehov</i>	<i>13</i>
<i>Framskrivingene og beregning av behov for grunnskolekapasitet</i>	<i>14</i>
<i>Beregning av behov for elevplasser i videregående opplæring</i>	<i>14</i>
<i>Usikkerhet i framskrivingene</i>	<i>14</i>
<i>Konseptvalgutredninger</i>	<i>15</i>
SKOLEBEHOV OG TILTAK 2016-2026 I GRUNNSKOLEN	18
<i>Område 1 sentrum sør.....</i>	<i>19</i>
<i>Område 2 sentrum øst.....</i>	<i>21</i>
<i>Område 3 sentrum nord</i>	<i>23</i>
<i>Område 4 sentrum vest</i>	<i>25</i>
<i>Område 5 Ullern-Bygdøy.....</i>	<i>27</i>
<i>Område 6 Vestre Aker vest</i>	<i>29</i>
<i>Område 7 Vestre Aker øst.....</i>	<i>31</i>
<i>Område 8 Nordre Aker</i>	<i>33</i>
<i>Område 9 Bjerke.....</i>	<i>36</i>
<i>Område 10 Groruddalen vest</i>	<i>38</i>
<i>Område 11 Groruddalen nord.....</i>	<i>40</i>
<i>Område 12 Groruddalen øst.....</i>	<i>42</i>
<i>Område 13 Østensjø</i>	<i>44</i>
<i>Område 14 Nordstrand</i>	<i>46</i>
<i>Område 15 Søndre Nordstrand.....</i>	<i>48</i>
VIDEREGÅENDE OPPLÆRING	50
SÆRSKILTE BYOMFATTENDE TILBUD.....	53
<i>Spesialundervisning</i>	<i>53</i>
<i>Mottak og alfabetisering.....</i>	<i>54</i>
FAGSKOLEN.....	50
VOKSENOPPLÆRING.....	57

SAMMENDRAG

Ved skolestart 2015 er det forventet i overkant av 58 000 elever i grunnskolen og 16 000 elever i videregående skole. Elevtallsveksten i planperioden, er anslått til om lag 7 900 elever i grunnskolen og vel 4 000 elever i videregående skole.

Nye befolkningsframskrivninger

Skolebehovsplanen 2016-2026 er basert på befolkningsframskrivninger fra mai 2015. For byen samlet sett viser framskrivingene omtrent samme nivå på elevtallsutviklingen som tidligere framskrivninger. I noen deler av byen er det imidlertid store endringer. Framskrivningene fra 2015 viser en langt sterkere vekst i indre by. De nye framskrivingene utløser behov for kapasitetsøkende tiltak raskt, samt nye utredninger for enkelte områder. Det understrekes at framskrivingene er beheftet med en betydelig grad av usikkerhet.

De siste årene har det vært store svingninger i de årlige befolkningsframskrivingene som ligger til grunn for skolebehovsplanen. For å redusere risikoen knyttet til framskrivingene, er Utdanningsetatens strategier å utrede flere alternative prosjekter, vurdere framskrivingene i risikoanalysen, klargjøre prosjekter for rask ferdigstillelse, sikre strategiske tomtekjøp, prioritere robuste tiltak og opprettholde tidligere vedtak fram til reduserte behov er kvalitetssikret.

Vedtatte prosjekter og forslag til nye tiltak

Fra tidligere skolebehovsplaner er det allerede innarbeidet en rekke kapasitetsøkende tiltak som i stor grad vil dekke opp for elevtallsveksten. De nye framskrivingene gjør det nødvendig å foreslå ytterligere kapasitetsøkende tiltak. I tillegg er det skoler som er i så dårlig bygningsmessig stand at de må erstattes i løpet av planperioden. Alle kapasitetsøkende tiltak som foreslås er utredet i konseptvalgutredninger.

I skolebehovsplanen 2016-2026 foreslås det å innarbeide følgende tiltak i tillegg til allerede vedtatte prosjekter:

Forslag til nye tiltak i grunnskolen

Område	Tiltak	År
2 sentrum øst	Hasle skole rehabiliteres som planlagt og dimensjoneres for fire klasserekker (B4).	2019
3 sentrum nord	Ny B2U4 skole på Voldsløkka med flerbrukshall.	2022
5 Ullern og Vestre Aker	Ny B2U4 skole i Hoff-/Skøyenområdet med flerbrukshall.	2021
11 Groruddalen nord	Erstatte Vestli (B2) skole med ny og større skole på samme tomt, B4 med flerbrukshall.	2019
11 Groruddalen nord	Erstatte paviljong på Stovner skole med permanent bygg.	2020
11 Groruddalen nord	Stig skole relokaliseres til nye Haugenstua skole.	2017
14 Nordstrand	Det etableres midlertidige kapasitet i området til skolestart 2016 som benyttes fram til ny skole i Bjørvika er ferdig i 2022.	2016
14 Nordstrand	Brannfjell ungdomsskole utvides med en klasserække til U7.	2016
15 Søndre Nordstrand	Erstatte Mortensrud skole med ny skole på annen tomt, B3 med flerbrukshall, tilrettelagt for senere utvidelse til B4.	2021

Forslag til nye tiltak i videregående skole

Skole	Tiltak	År
Ny skole med helse- og oppvekstprofil	Ny videregående skole med helse- og oppvekstprofil foreslås etablert med 500 – 600 elevplasser. Dette forutsetter en skolefaglig avtale i tillegg til husleieavtale. En ny skole i samarbeid med en helseaktør vil kunne bli en attraktiv og praksisnær læringsarena.	2021
Edvard Munch vgs	Utvidelse med lokalene til Kunstindustrimuseet når dette flytter til nytt Nasjonalmuseum ved Vestbanen. Utvidelsen kan gi 450 nye elevplasser.	2021
Fyrstikkalleen skole	Utvidelse med 90 flere studiespesialiseringsplasser.	2019
Etterstad vgs	Opprettholdelse av kapasitet skole gjennom riving/nybygg og rehabilitering. Utvidelse med 360 plasser til studiespesialisering gjennomføres dersom det kan utvikles et godt faglig konsept for skolen.	

Til sammen vil allerede vedtatte utbyggingsprosjekter og forslag til nye tiltak gi plass til om lag 10 000 flere elever.

Planstruktur

For analyseformål er byen delt inn i 15 områder for grunnskolen. Områdene er definert kun som verktøy for planlegging av grunnskoleutbygging og legger ikke rammer for inntaksområdene. For å få gode løsninger for byen som helhet er det viktig å se naboområder i sammenheng og i noen tilfeller å etablere skoleanlegg som betjener flere områder. I tillegg til grunnskoler og videregående skoler omtaler planen kapasitet og behov for byomfattende spesialgrupper, fagopplæring og voksenopplæring.

INNLEDNING

Skolebehovsplanen 2016-2026 gir en oversikt over planlagt skoleutbygging i planperioden, både for grunnskolen og videregående skole.

Skolebehovsplanen blir rullert hvert annet år og fremmet for bystyret sammen med byrådets forslag til budsjett og økonomiplan. Skolebehovsplanen for 2016-2026 fremmes for bystyret høsten 2015.

Grunnlaget for planen er tidligere skolebehovsplaner og øvrige vedtak som omhandler planlegging og utbygging av skolekapasitet. Det gis status på alle prosjekter fra vedtatt skolebehovsplan. I planen foreslås nye kapasitetsøkende tiltak. Behovet for nye tiltak defineres av elevtallsvekst og skoleanleggenes tilstand.

For å kunne beregne framtidig behov for elevplasser legges befolkningsframskrivninger utarbeidet av Utviklings- og kompetanseetaten i Oslo kommune til grunn. Skolebehovsplanen 2016-2026 er oppdatert for nye befolkningsframskrivninger fra mai 2015. For byen som helhet viser framskrivingene fra mai 2015 omtrent samme elevtallsvekst som fjorårets framskrivninger. I noen deler av byen er det imidlertid betydelige endringer fra 2014 til 2015. De nye framskrivingene fra 2015 viser en langt høyere vekst i indre by enn framskrivingene fra 2014, og utløser behov for både raske, kapasitetsøkende tiltak og nye utredninger.

Der det basert på framskrivingene fra 2014 viste behov for ytterligere kapasitet, ble det utarbeidet konseptvalgutredninger. Konklusjonene fra utredningene er innarbeidet i skolebehovsplanen. De nye framskrivingene fra 2015 gir behov for å utarbeide nye konseptvalgutredninger, særlig for områder i indre by.

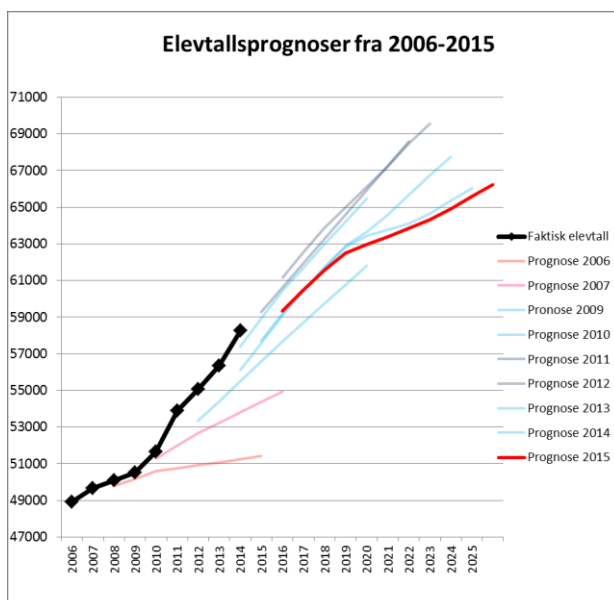
ELEVALLSVEKST

I Oslo er det 152 grunnskoler og 26 videregående skoler. Ved skolestart 2015 er det forventet i overkant av 58 000 elever i grunnskolen og 16 000 elever i videregående skole. Elevtallsveksten i planperioden, er anslått til om lag 7 900 elever i grunnskolen og vel 4 000 elever i videregående skole. For grunnskolen er veksten forventet å være størst i første del av perioden, og veksten er særlig høy i sentrumsnære områder.

USIKRE FRAMSKRIVINGER

Tidligere framskrivninger har til dels ligget betydelig lavere enn faktisk elevtall (se figur). Høyere elevtallsvekst enn forventet, og store endringer fra år til år, gjør det vanskelig å etablere permanente løsninger i tide og gir en betydelig risiko for dyre akutttiltak og midlertidige løsninger.

Det tar erfaringsmessig minst 5-6 år å etablere en ny skole. Behov for raske løsninger gir høye kostnader, usikre prosjekter og stor uro blant elever,

foresatte og ansatte. Utdanningsetaten registrerer at store årlige svingninger i befolkningsframskrivingene ikke er en forbigående situasjon. De årlige svingningene er særlig store for enkeltområder, for enkeltområder, f.eks område 4 sentrum vest, se nærmere omtale s. 27.

For å ta høyde for usikre befolkningsframskrivninger, følger Utdanningsetaten følgende risikohåndteringsstrategier:

- Det utredes flere alternative prosjekter enn gjeldende framskrivninger viser behov for, slik at tiltak raskere kan realiseres om nye framskrivninger viser økt behov.
- I risikoanalysen gjøres en vurdering av framskrivingene basert på tidligere års erfaringer, førskoletall og alternative framskrivninger.
- Der det er særlig behov for beredskap for kapasitetsutvidelse ved endring av befolkningsframskrivingene, utarbeides forprosjekt eller konkurransegrunnlag for OPS.
- Strategiske tomtekjøp vurderes i byutviklingsområder.
- Byggeprosjekter som er lokalisert slik at de kan dekke behov i flere områder, prioriteres.
- Vedtatte tiltak fra tidligere skolebehovsplan opprettholdes inntil evt. redusert behov som framkommer i befolkningsframskrivingene er kvalitetssikret.

UTGÅENDE KAPASITET OG MIDLERTIDIGE BYGG

I tillegg til å bygge nytt for å møte elevtallsvekst, må dagens skolekapasitet opprettholdes. Mange permanente og midlertidige skolebygg tilfredsstiller ikke tekniske krav og er i dårlig forfatning.

I Sak 1/2015 ble det varslet at neste skolebehovsplan skulle ta hensyn til utgående kapasitet, det vil si skoler som er i dårlig stand og som krever totalrehabilitering eller erstatning med nybygg. Der byggeier har utredet gjenstående levetid i tilstrekkelig grad er det utarbeidet konseptvalgutredninger for erstatning av kapasiteten. Konseptvalgutredningene for Groruddalen nord og Mortensrudområdet har sitt utgangspunkt i utgående kapasitet ved Vestli, Stig og Mortensrud skoler. I tillegg er skoleanlegget på Hasle skole å regne som utgående kapasitet. Til sammen er det varslet at om lag ni og en halv klasserekker fra permanente skolebygg utgår i planperioden, det vil si nærmere 2 000 elevplasser.

Utdanningsetaten og Undervisningsbygg har gjennomgått status for alle midlertidige bygg. Det planlegges å fase ut eller erstatte alle midlertidige bygg som er i kritisk dårlig stand eller hvor godkjenningen går ut og ikke kan forlenges; om lag 1 300 elevplasser fra 2016 til 2026.

VEDTATTE OG PLANLAGTE TILTAK

Mange nye skoler og utvidelser er under planlegging og bygging. Skoleprosjekter som er innarbeidet i tidligere skolebehovsplaner utgjør en økning på om lag 9 600 elevplasser i grunnskolen. Om lag 4 400 av plassene er under bygging eller detaljprosjektering og ferdigstilles i 2016 eller 2017. De øvrige 5 200 plassene er i forprosjektfase eller under utredning. I tillegg er det lagt opp til utfasing av om lag 1 300 elevplasser i midlertidige lokaler. Totalt er det i skolebehovsplanen allerede innarbeidet en netto kapasitetsvekst som vil gi plass til 8 300 flere elever. Vedlagt følger liste over allerede vedtatte og planlagte skoleprosjekter.

Allerede vedtatte og planlagte tiltak 2016-2026

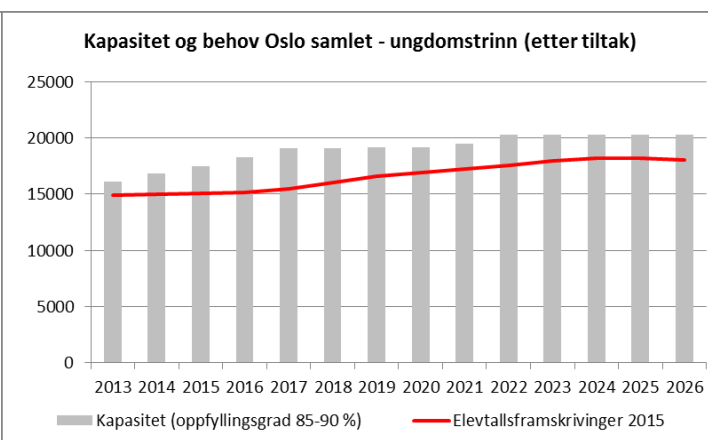
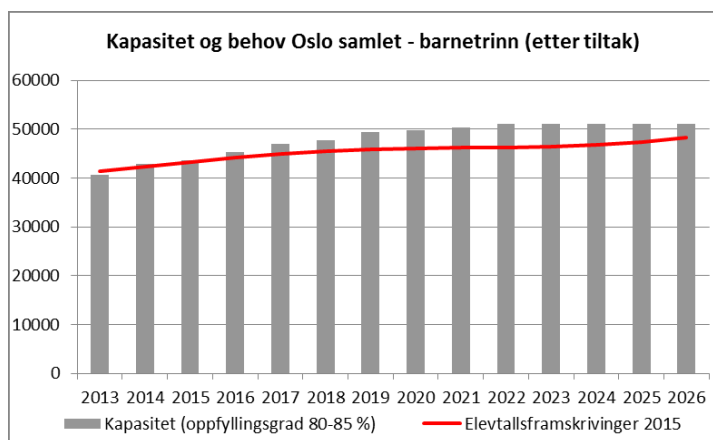
Prosjekter under bygging eller detaljprosjektering	4 400
Prosjekter under prosjektering eller utredning	5 200
Midlertidige lokaler som fases ut	1 300

FORSLAG TIL NYE UTBYGGINGSTILTAK

På grunn av økt behov angitt i de nye befolkningsframskrivingene er det i denne planen foreslått nye tiltak som er forventet å gi plass til ytterligere 1 700 elever. Totalt foreslås det åtte nye utbyggingsprosjekter for grunnskolen i denne planen.

Forslag til nye tiltak i grunnskolen

Område	Tiltak	Kapasitet		År
2 sentrum øst	Rehabilitering og utvidelse av Hasle skole	B4		2019
3 sentrum nord	Ny skole med flerbrukshall på Voldsløkka	B2	U4	2022
5 Ullern og Vestre Aker	Ny skole med flerbrukshall i Hoff-Skøyenområdet.	B2	U4	2021
11 Groruddalen nord	Erstatte Vestli (B2,5) skole med ny og større skole på samme tomt, B4 med flerbrukshall	B4		2019
11 Groruddalen nord	Erstatte paviljong på Stovner skole	B1		2020
14 Nordstrand	Etablere midlertidig kapasitet nord i området i påvente av ny skole i Bjørvika	B1		2016
14 Nordstrand	Utvide Brannfjell til U7		U1	2016
15 Søndre Nordstrand	Erstatte Mortensrud skole med ny skole på annen tomt, B3 med flerbrukshall, tilrettelagt for senere utvidelse til B4	B3		2021
Kapasitet alle tiltak:		B17	U9	
Groruddalen nord	Stig skole flytter til nye Haugenstua skole	-B2		2017
Erstatning av utgående kapasitet (Hasle, Mortensrud, Vestli og paviljong på Stovner):		-B8,5		
Midlertidig kapasitet (Nordstrand nord):		-B1		
Netto permanent kapasitetsøkning:		B5,5	U9	

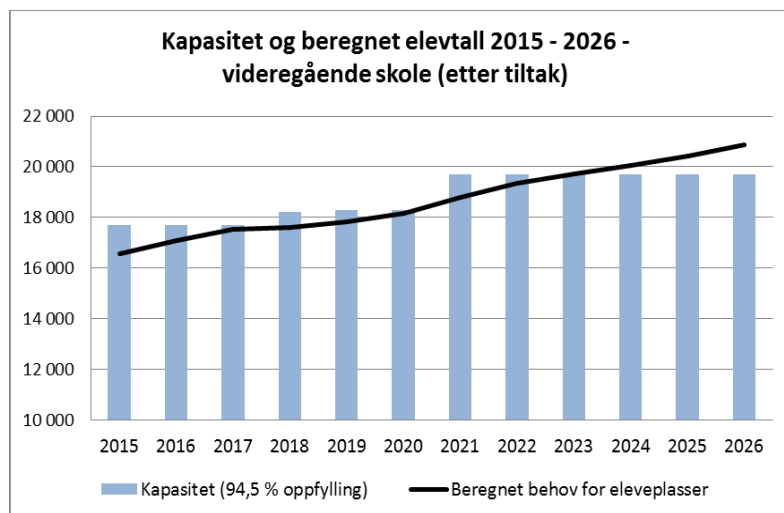

Totalt legges det i skolebehovsplanen opp til netto kapasitetsøkning som er forventet å gi plass til om lag 10 000 flere elever i grunnskolen. Dette er flere plasser enn den forventede elevtallsveksten. Noe ekstra kapasitet er nødvendig i en periode før nye skoler fylles opp på alle trinn. I tillegg er det nødvendig å ha nok elevplasser i elevenes nærområde. Dette kan gi noe overkapasitet for byen som helhet. Videre er det nødvendig for Utdanningsetaten å ta høyde for usikkerhet og årlige variasjoner i framskrivingene. Det forventes dessuten betydelig elevtallsvekst etter planperioden, slik at overkapasiteten vil være forbigående.

Det foreslås etablering av 1 500 nye elevplasser i videregående skole. I tillegg utredes ulike konsepter for flere elevplasser i videregående skole videre med sikte på forslag i neste skolebehovsplan.

Forslag til tiltak i videregående opplæring

Tiltak	Elevplasser	År
Ny skole med helse og oppvekstfag	500-600	2021
Utvidelse av Edvard Munch videregående skole med flere studiespesialiseringsplasser i lokalene til Kunstindustrimuseet	450	2021
Utvidelse av Fyrstikkalleen skole med flere studiespesialiseringsplasser	90	2019
Opprettholdelse av kapasitet ved Etterstad videregående skole gjennom riving/nybygg og rehabilitering. Utvidelse med studiespesialisering gjennomføres dersom det kan utvikles et godt faglig konsept for skolen	360	2020-2022
Netto permanent kapasitetsøkning:	1 500	

VEDLIKEHOLD OG REHABILITERING

Undervisningsbygg Oslo KF har ansvar for vedlikehold og rehabilitering av eksisterende skoleanlegg i kommunal eie. Planleggingen av dette arbeidet er ikke en del av skolebehovsplanen. Samtidig søker Utdanningsetaten i sin planlegging å koordinere kapasitetsutvidelser med planlagte rehabiliteringer.

MÅL FOR SKOLEBEHOVSPANLEGGING

Planleggingen av skolekapasiteten er knyttet til følgende overordnede mål for Osloskolen:

- Alle skal lære mer – elevenes grunnleggende ferdigheter og kunnskap i basisfagene skal styrkes.
- Flere elever og lærlinger skal fullføre og bestå videregående opplæring.
- Alle skal ha et godt lærings- og arbeidsmiljø, preget av ro og orden.
- Skolekapasitet skal dekke framtidig elevtallsvekst.

Dette innebærer at skoleanleggene og skolestrukturen, i tillegg til å gi tilstrekkelig kapasitet, skal være med å bidra til godt læringsutbytte, trygt og godt læringsmiljø og at flere elever fullfører og består det 13-årige utdanningsløpet.

For å nå de overordnede målene er det i skolebehovsplanarbeidet og i utbyggingen av nye skoler lagt til grunn følgende målsettinger:

- Skolekapasiteten skal til enhver tid være tilpasset antall elever.
- Skoleanleggene skal gi gode læringsmuligheter og være gode rammer for trivsel og trygghet for både lærere og elever.
- Det fysiske læringsmiljøet skal understøtte samvirke mellom skole, arbeidsliv, og andre aktører og slik bidra til at elever i videregående skole fullfører og består.

Kvaliteten på nye skoleanlegg og pedagogiske hensyn er ivaretatt i Bygg for læring – standardprogram for grunnskoler og kommunens tekniske kravspesifikasjon for skolebygg.

Nye skoleanlegg er store investeringer for Oslo kommune og blir i tillegg ofte samlingspunkter i lokalmiljøet. Anleggene bør derfor i størst mulig grad også ivareta andre kommunale målsettinger. I den endelige avveiningen mellom ulike kommunale behov og føringer vil det imidlertid være de pedagogiske målsettingene om å dekke alle elevers behov for læring og utvikling som veier tyngst.

STRATEGIER OG RAMMEBETINGELSER

KAPASITETSUTNYTTELSE OG OPPFYLINGSGRAD

For å gi alle elevene plass etter nærskoleprinsippet, spesielt i en periode med sterk vekst, må eksisterende kapasitet utnyttes optimalt før det settes i verk kapasitetsøkende tiltak. Dette potensialet er nå i stor grad hentet ut, men det er fortsatt et mål å benytte ledig kapasitet der det er mulig. Når en skole ikke har plass til alle elevene i sitt inntaksområde, vurderes først kapasiteten på naboskolene og mulig avlastning gjennom justeringer av skolegrensene.

Oppfyllingsgraden angir andelen av skoleplassene som er besatt, og er et uttrykk for kapasitetsutnyttelse. Det er et mål å opprettholde en høy oppfyllingsgrad som samtidig tar høyde for årskullvariasjoner, skolebytter, flytting og gradvis oppfylling av nye skoler. Det er i planen lagt opp til en gjennomsnittlig oppfylling på 80-90 prosent i grunnskolen og 94,5 prosent på de videregående skolene. Ved høyere oppfyllingsgrad medfører små endringer i elevtallene stor risiko for midlertidige løsninger og endringer i inntaksområder.

KAPASITETSUTVIDELSE AV EKSISTERENDE SKOLEANLEGG

Det er generelt høy oppfyllingsgrad i Osloskolen. Derfor må framtidig behov for elevplasser i enda større grad møtes med utbygging. Utvidelse av eksisterende skoler kan være gunstige tiltak som drar nytte av allerede etablert infrastruktur, spesialrom, arbeidsplasser etc. Samtidig er utvidelsesmulighetene nyttige reserver for senere utvidelser. Om slike reserver bør brukes eller ikke vurderes i konseptvalgutredningene, og avhenger blant annet av andre muligheter i området og forventninger om elevtallsvekst etter planperioden.

NYTT SKOLEANLEGG, EVENTUELT MED NØDVENDIG TOMTEERVERV

Erfaringstall viser at økt kapasitet gjennom nybygg ofte er mer kostnads- og prosesseffektivt enn utvidelse av eksisterende bygg.

Kommunen har tre mulige gjennomføringsformer når nye skoleanlegg skal bygges: Bygg i kommunal regi på egen tomt eller tomt som erverves, Offentlig-privat samarbeid (OPS) eller Innleie.

Med økende behov for elevplasser i Oslo, er det viktig at planlegging, bygging og drift innrettes seg mot robuste og kostnadseffektive løsninger og med effektiv planleggings- og byggeprosess. Nye skoleanlegg, bygget i kommunal regi eller som offentlig-private samarbeidsprosjekter, realiseres i samsvar med standard areal- og funksjonsprogram.

Bygg i kommunal regi

Historisk har kommunen vært byggherre for nye skoler, på egen eller ervervet tomt. Dette utføres av Undervisningsbygg, et kommunalt foretak med særskilt kompetanse på skolebygg.

Offentlig-privat samarbeid

Ved behandling av skolebehovsplan 2012-22 har bystyret forutsatt at OPS skal vurderes ved utvikling av alle nye skoler. Ved utarbeidelse av konseptvalgutredninger vurderer Utdanningsetaten gjennomføringsmodell som del av alternativanalysen, i tillegg gjøres en vurdering på porteføljenivå.

Noen skolekonsepter basert på tett samarbeid med næringslivet om elevenes opplærings-tilbud, som samarbeidet mellom Oslo kommune og Oslo Cancer Cluster innovasjonspark, er i praksis ikke realiserbare som byggeprosjekt i kommunal regi. Videre vil det i transformasjonsområder der byutviklingen følger en knutepunktstrategi med høy utnyttelse av sentralt beliggende tomter, i økende grad oppstå situasjoner der tomtepris blir urimelig høy, eller byutviklingsmessige mål ikke nås, med mindre skole kombineres med andre formål. I slike områder vil det, forutsatt spredt eierstruktur, kunne oppnås god konkurranse og bedre løsninger ved å gjennomføre konkurranser hvor tomt inngår i konkurransen.

Når eksisterende kommunale skoleanlegg skal utvides, eller flere ulike kommunale virksomheter har behov som skal realiseres, er det vanskeligere å oppnå god konkurranse med klare og enkle grensesnitt og hensiktsmessig risikodistribusjon. Slike prosjekter er normalt mer egnet for gjennomføring med kommunal utfører.

Hovedforskjellen mellom OPS og tradisjonell gjennomføringsmodell er at entreprenøren ikke bare skal bygge, men også prosjektere og i tillegg ha fullt ansvar for vedlikehold, bygningsdrift og renhold i mange år. For de OPS-konkurranser som hittil har vært gjennomført for skoler i Oslo kommune, overdras eiendomsretten til kommunen etter endt leieperiode, evt. har kommunen i samsvar med valgt kontraktsstrategi opsjon på overdragelse til nedbetalt verdi, som for Ullern vgs ved Oslo Cancer Cluster innovasjonspark.

OPS bidrar gjennom incentivstrukturen til helhetlig og langsiktig tenkning og bedre sikkerhet for gjennomføringstiden; det legges til rette for god bygningsforvaltning, nytenkning i valg av løsninger og samarbeidspartnere, og god tilgang til egnede tomter i områder med få ledige tomter. En portefølje med OPS-prosjekter gir også et sammenligningsgrunnlag for kommunens skoleprosjekter i egenregi. Utdanningsetatens erfaringer med OPS så langt er at skolene har fått gode og velfungerende bygg, med god oppfølging fra utleier, og til bedre betingelser enn ved bygging i kommunal regi. Det er imidlertid viktig at alle prosjekter ikke kan forventes å være gunstig å gjennomføre som OPS, og Utdanningsetaten anbefaler ikke at andelen OPS-prosjekter raskt økes til en stor andel av kommunens portefølje. For skoledriften og nærmiljøets bruk av skoleanlegget er det ikke vesentlige forskjeller i forhold til om skolene hadde vært oppført i kommunal regi.

Undervisningsbygg og Utdanningsetaten har sammen igangsatt et benchmarkingsprosjekt for å sammenligne gjennomførte OPS-prosjekter med prosjekter der kommunen selv er tiltakshaver. Dette med sikte på læring for utvikling av kommende skoleprosjekter.

Innleieprosjekter

I likhet med OPS er innleie av bygg omfattende og krever kontraktuelle forberedelser og oppfølging. Denne løsningen benyttes både for tilleggsarealer i tilknytning til eksisterende skoleanlegg og for hele skoler. Innleie er mest aktuelt i følgende situasjoner:

- Når det er knapt med tid til å etablere nok elevplasser i et område.
- I områder uten egnede tomter til nye skolebygg.
- Ved behov for tilleggsareal til eksisterende skoler.
- I samarbeidsprosjekter med eksterne aktører.
- I områder med forbigående elevtallsvekst.

Valg av gjennomføringsstrategi

Gjennomføringsstrategi vurderes i konseptvalgutredningene. Som utgangspunkt anbefales den strategien som bidrar til best måloppnåelse (tid, kost, kvalitet) og håndterbar prosjektrisiko. Det er en forutsetning at kommunen har en tiltrekkelig erfaring, kompetanse og gjennomføringsevne i framtiden.

UTFORMING AV NYE SKOLER

Bygg for læring

Bygg for læring – standardprogram for grunnskoler er utarbeidet for å sikre kostnadseffektive og gode pedagogiske løsninger og effektive prosesser i skoleutbyggingen. Bygg for læring inneholder funksjonskrav, elevtall og arealer som skal legges til grunn ved etablering av nye skoleanlegg. Målsetningene er:

- Skoleanleggene skal tilrettelegges for elevtilpasset og variert opplæring.
- Elevene skal sikres tilhørighet, trygghet og ro rundt arbeidssituasjonen.
- Skolene skal være av en viss størrelse slik at solide fagmiljø utvikles og lærernes samarbeidsmuligheter økes.

Gjennom Bygg for læring sikres alle nye skoler de samme arealer og funksjoner. De fleksible løsningene gjør det enkelt å tilpasse byggene til framtidige strukturendringer og nye læreplaner. Det er viktig å understreke at standardiserte løsninger ikke betyr standardbygg. Det er viktig at skolenes utforming tilpasses omgivelsene og nærmiljøet. Planløsningene må variere på grunn av varierende topografi, tomtestørrelse og reguleringsplan.

Standardprogrammet forutsetter tre standardstørrelser for nye skoler:

1. Barneskole med fire klasserekker (B4)
2. Kombinert barne- og ungdomsskole med to klasserekker på barnetrinnet og fire klasserekker på ungdomstrinnet (B2U4)
3. Ungdomsskole med seks klasserekker (U6)

Det er forutsatt at en barneskole enkelt skal kunne gjøres om til kombinert barne- og ungdomsskole og omvendt, videre at en ungdomsskole bør kunne bygges ut til en barne- og ungdomsskole.

Universell utforming

Nye bygg skal være universelt utformet, mens rehabiliterings- og ombyggingsprosjekter skal tilpasses universell utforming i den grad det er praktisk og økonomisk forsvarlig.

VEDLIKEHOLD OG OPPGRADERINGSBEHOV

Undervisningsbygg har dokumentert at gjennomførte rehabiliteringstiltak har hatt stor effekt på vedlikeholdsetterslepet, som er redusert fra 4,5 milliarder i 2002 til 0,9 milliarder i 2014. Det er altså likevel fortsatt et betydelig vedlikeholdsetterslep, særlig på tekniske anlegg.

Vedlikeholdsetterslepet inkluderer ikke oppgraderingsbehov for å tilfredsstille nye krav i lov og forskrift vedrørende krav til ventilasjon, universell utforming mv. Byggeprosjekter som av Plan- og bygningsetaten karakteriseres som hovedombygginger utløser krav om oppgradering til dagens standard for hele bygningsmassen.

Utdanningsetaten har etter pålegg fra Arbeidstilsynet utarbeidet en plan for oppgradering av alle skoler slik at de tilfredsstiller lov- og forskriftskrav til innemiljø. Utdanningsetaten og

Undervisningsbygg har i samarbeid utarbeidet en tiltaksplan for kommende tiårsperiode. Tiltakene er nødvendige å sikre at skolene skal være helse- og sikkerhetsmessige forsvarlige.

Planlegging av rehabilitering og vedlikehold er ikke en del av skolebehovsplanen. Tilstanden på skoleanleggene og planer for framtidig rehabilitering er imidlertid viktige rammebetingelser for kapasitetsplanleggingen.

VEILEDENDE INNTAKSOMRÅDER

Alle grunnskoler i Oslo kommune har veiledende inntaksområder som legges til grunn for inntak av nye elever. Så langt det er mulig, vil barn få plass ved den skolen de etter det veiledende inntaksområdet tilhører. I en periode med sterk elevtallsvekst må skolenes veiledende inntaksområder endres i takt med behovsøkningen for å utnytte eksisterende kapasitet, i tillegg at til nye områder defineres for nye skoler.

METODE OG TALLGRUNNLAG

PLANSTRUKTUR OG OMRÅDEINNDELING

I framstillingen av behovet for elevplasser i grunnskolen i planperioden er byen delt inn i geografiske områder. I tillegg er det gjort en egen analyse for videregående skole og øvrige byomfattende tilbud som spesialgrupper og -skoler, alfabetiserings- og mottaksgrupper, fagskolen og voksenopplæring.

Fra forrige skolebehovsplan er det gjort noen endringer i områdeinndelingen. Formålet er å forenkle framstillingen og gjøre områdene mer sammenlignbare. Antall områder er redusert fra 20 til 15 ved at mindre områder er slått sammen til ett større område. Dette gjelder:

- Område 12 Groruddalen øst: tidligere områder 12 Groruddalen øst og 13 Lindeberg – Haugerud – Tveita.
- Område 13 Østensjø: tidligere områder 14 Østensjø – Bøler – Trasop, 15 Manglerud – Abildsø og 16 Bøler – Skullerud.
- Område 14 Nordstrand: tidligere områder 17 Ekeberg – Nedre Bekkelaget, 18 Lambertseter – Kastellet og 19 Nordstrand – Munkeud.

Skolebehovsplanens områdeinndeling har kun til hensikt å forenkle framstillingen av framtidig behov for plasser i grunnskolen, og legger ingen føringer for eventuelle justeringer av inntaksområder eller plassering av nye skoler. Nye skoleanlegg kan ha nedslagsfelt i flere av skolebehovsplanens områder. I konseptvalgutredningene blir det foretatt konkrete vurderinger av hvilke skoler som bør bli sett i sammenheng, uavhengig av hvilket område de tilhører i skolebehovsplanen.

For hvert område beskrives:

- Grunnskolekapasitet i område
- Status på planlagte og vedtatte prosjekter
- Bakgrunn og kapasitetsutfordringer
- Foreslåtte tiltak
- Kapasitet og behov etter tiltak

B OG U – UTTRYKK FOR SKOLEKAPASITET OG UTBYGGINGSBEHOV

I planen er skolekapasiteten og behov for utvidelser illustrert med enhetene B (klasserekke på barnetrinnet) og U (klasserekke på ungdomstrinnet). Hver klasse dimensjoneres for 30 elever i nybygg, jf. Bygg for læring. Dette er kun en planleggingsenhet, og innebærer ikke at klasser på 30 elever blir gjenopprettet som obligatorisk pedagogisk enhet. I eldre skolebygg med mindre klasserom er klassene dimensjonert for 28 elever.

Det er sju barnetrinn (1.-7. klasse) og tre ungdomstrinn (8.-10. klasse) i én klasserekke. I planen er det referert til skolekapasitet på barnetrinnet som B + antall klasser per trinn og på ungdomstrinnet som U + antall klasser per trinn.

- B4 er en barnetrinnskole med fire parallelle klasserekker: 7 (trinn) x 30 (elever) x 4 klasserekker = 840 elever
- U6 er en ungdomstrinnskole med seks parallelle klasserekker.

FRAMSKRIVINGENE OG BEREKNING AV BEHOV FOR GRUNNSKOLEKAPASITET

Utviklings- og kompetanseetaten utarbeider hvert år befolkningsframskrivninger for Oslo kommune. Siste befolkningsframskriving fra mai 2015 gir tall for bydeler og skoleinntaksområder fram til 2026. Utdanningsetaten utarbeider på bakgrunn av dette elevtallsframskrivninger for skolebehovsplanperioden.

Til grunn for befolkningsframskrivingene ligger det antakelser om framtidig utvikling i fruktbarheten, forventet levealder og nettotilflyttingen til Oslo. Når framtidig befolkning skal fordeles i Oslo i framskrivingsperioden, tas det hensyn til forventet boligbygging i bydeler og skoleinntaksområder. Det er alltid knyttet betydelig usikkerhet til forutsetningene som ligger til grunn for befolkningsframskrivninger

Framskrivningene fra mai 2015 viser på overordnet nivå stort samsvar med framskrivingene fra de siste årene. For noen av områdene i skolebehovsplanen er det imidlertid store avvik mellom framskrivingene fra mai 2014 og de nye framskrivingene..

Befolkningsframskrivingene angir antall innbyggere i skolealder som er bosatt innenfor skoleinntaksområdet. Dette tallet vil ikke samstemme med faktiske antall elever på skolene i området. Det er alltid barn som går på skole i annet område eller på privatskole. I behovsberegningen tar Utdanningsetaten utgangspunkt i tall fra Grunnskolen Informasjonssystem (GSI) per 01.10. som viser antall elever ved den enkelte skole. Dagens elevtall ved skolene blir deretter framskrevet med vekstraten for barn i skolealder fra befolkningsframskrivingen.

BEREGNING AV BEHOV FOR ELEVPLASSER I VIDEREGÅENDE OPPLÆRING

Framtidig behov for elevplasser i videregående opplæring er framskrivingene tar utgangspunkt i antall innbyggere 16–18 år. Framskrivningene utarbeides av Utviklings- og kompetanseetaten. Utdanningsetaten justerer befolkningstallene med følgende faktorer for å beregne framtidig elevtall:

- Antall osloelever som går på videregående skole i andre fylker og i private skoler
- Antall elever fra andre fylker som går på videregående skole i Oslo
- Antall lærlinger i bedrift
- Dimensjoner for elever over 18 år i videregående skoler
- Antall som tar opplæring i utlandet, som er i oppfølgingstjenestens målgruppe eller av andre grunner ikke er i opplæring i våre skoleanlegg

Det som beregnes er antatt behov for elevplasser litt ut i skoleåret, tilsvarende elevtellingen per 1. oktober. Det er videre lagt opp til en oppfylld på 94,5 prosent i videregående skole. Grunner til at det må planlegges med mer kapasitet enn antall elever er at:

- Det faller fra en del elever fram til 1.oktober, men alle med rett må få et tilbud pr andreinntaket i juli/august.
- Det er endringer i søkermønstret og små fag med lite søkning gjør at det ikke blir full match mellom kapasitet og inntak i alle tilbudene.

USIKKERHET I FRAMSKRIVINGENE

Under behandlingen av skolebehovsplanen 2012-22 ga bystyret uttrykk for ønske om at ikke bare befolkningsframskrivingenes middelalternativ, men også høy- og lavalternativene ble vurdert i skolebehovsplanleggingen. Oslostatistikken har ikke høy- og lavalternativer på bydels- og skoleinntaksområdenivå, kun på kommunenivå.

I konseptvalgutredninger blir usikkerheten i framskrivingene vurdert på områdenivå. Det ble blant annet tatt hensyn til historisk elevtallsutvikling og hvilke effekter det vil få framover dersom den demografiske trenden i de aktuelle områdene fortsetter.

For å ta høyde for usikre befolkningsframskrivinger, følger Utdanningsetaten disse risikohåndteringsstrategier:

- Det utredes flere alternative prosjekter enn gjeldende framskrivinger viser behov for, slik at tiltak raskere kan realiseres dersom det blir behov for det.
- I risikoanalysen gjøres en vurdering av framskrivingene basert på tidligere års erfaringer, førskoletall og alternative framskrivinger.
- Der det er særlig behov for beredskap for rask realisering av kapasitetsutvidelse ved endring av befolkningsframskrivingene, utarbeides forprosjekt eller konkurransegrunnlag for OPS.
- Strategiske tomtekjøp vurderes i byutviklingsområder.
- Kapasitetsutbygging med robust lokalisering.
- Vedtatte tiltak fra tidligere skolebehovsplaner opprettholdes inntil evt. redusert behov som framkommer i befolkningsframskrivingene er kvalitetssikret.

KONSEPTVALGUTREDNINGER

I områder av byen der det er identifisert behov for kapasitetsutvidelser ut over det som allerede er innarbeidet i tidligere skolebehovsplaner, er det satt i gang konseptvalgutredninger. Grunnlaget for å sette i gang konseptvalgutredninger er å utrede løsningsalternativer for å dekke behovet for elevplasser og har som oftest vært basert på endringer i elevtallsframskrivingene. I forbindelse med rulleringen av skolebehovsplanen 2016 – 2026 ble det også igangsatt konseptvalgutredninger for skoler som er i så dårlig forfatning at eksisterende kapasitet vil bortfalle.

Det er utarbeidet konseptvalgutredninger for følgende områder:

- Nordstrand
- Ullern – Vestre Aker
- Mortensrudområdet
- Østensjø – Oppsalområdet
- Groruddalen nord
- Videregående opplæring, byomfattende

Kriterier for valg av alternativ

I konseptvalgutredningene vurderes alternative utbyggingsmuligheter. De alternativene som anses som kvalitativt og økonomisk best blir anbefalt. De kvalitative vurderingene gjøres ut fra forhåndsdefinerte kriterier.

De økonomiske vurderingene veier tungt i valg av alternativ. Kostnadene vurderes i livssyklusperspektiv, hvor både investering, drift og vedlikehold hensyntas.

Samarbeid med Plan- og bygningsetaten

Sammen med Plan- og bygningsetaten har Utdanningsetaten utarbeidet ny metodikk for utredning av lokasjoner, med stedsanalyse og volumstudier for å avklare ytre reguleringsmessige rammer for prosjektet. Metodikken tar utgangspunkt i Plan- og bygningsetatens egen veileder for stedsanalyse og prosjektanbefaling. Aktuelle lokasjoner

vurderes i et overordnet byutviklingsmessig perspektiv så vel som hvordan ytre rammer for et skoleprosjekt kan forholde seg godt til omgivelsene. Tidlig i prosessen innhentes råd fra Plan- og bygningsetaten, som benyttes i videre konseptutredning og -utvikling for å bedre kvalitet og redusere reguleringsrisiko.

Interessentarbeidet i konseptvalgutredningene

Skoleanlegg er naturlige samlingssteder i lokalmiljøene. Det foreligger også politiske føringer for å innpasse andre funksjoner enn undervisning i skoleanleggene. I arbeidet med konseptvalgutredningene vurderes plassering av andre funksjoner i skoleanleggene i tett kontakt med andre etater og interessenter. Funksjoner som flerbrukshaller, kulturstasjoner, badeanlegg, bibliotek, barnehager, boliger og næring i tilknytning til skoleanlegget blir vurdert. Funksjonene som vurderes er i noen tilfeller med å bidra til et godt læringsmiljø, et variert nærmiljø og positive aktiviteter på ettermiddags- og kveldstid. I utredningsarbeidet har Utdanningsetaten hatt fokus på interessentanalysen. Andre behov som kan møtes i skoleanleggene har blitt identifisert i møter og samtaler med ulike interessenter og aktører. Vi viser for øvrig til behovsplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet som har vært utarbeidet parallelt.

I den endelige avveiningen mellom ulike kommunale behov og føringer må det imidlertid være de pedagogiske målsettingene om å dekke alle elevers behov for mulig læring og utvikling som veier tyngst.

Flerbrukshaller

Ved nye skoleanlegg legges det opp til etablering av flerbrukshall så fremt det er mulig og ikke går ut over skolens kjernefunksjoner. Dette forutsetter at utforming, tilgjengelighet og framdrift er tilpasset skolens behov. Flere flerbrukshaller gir et godt tilbud til elevenes kroppsøvningsundervisning. Samtidig gir hallene en svært tiltrengt økning i byens hallkapasitet som kommer byens organiserte idrett til gode.

Kulturstasjoner

Det gjøres vurderinger av hvilke skoleanlegg det er aktuelt å etablere kulturstasjon i. Forslagene i skolebehovsplanen vil avklares i forprosjektfasen, der brukerrepresentanter for Oslo musikk- og kulturskole deltar i det videre arbeidet.

Bad og svømmehaller

I bystyrets behandling av bademeldingen 18.06.2014 ble det vedtatt at der det planlegges nye skolebygg skal vurdere om det er mulig å innplassere bad. Skolebadene skal være tilgjengelig for andre skoler i nærheten og for svømmeforeninger etter skoletid. I utredninger av nye skoleanlegg kartlegges behovet for badeanlegg i det aktuelle området.

Kombinasjonsbibliotek

Kombinasjonsbibliotek fungerer både som skolebibliotek og folkebibliotek. I utredninger av nye skoleanlegg vurderes muligheter for å etablere kombinasjonsbibliotek der det er behov.

Barnehager

Etablering av barnehage vurderes i utredninger av nye skoleanlegg der det er behov for flere barnehageplasser i området.

Tilrettelegging for boliger

Etablering av barnehage vurderes i utredninger av nye skoleanlegg der det er behov for flere barnehageplasser i området. I brev fra byrådslederens kontor, datert 04.02.2013,

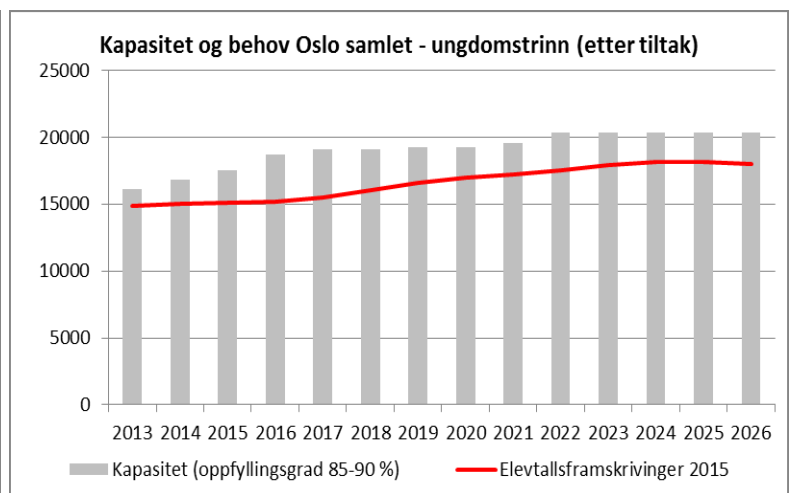
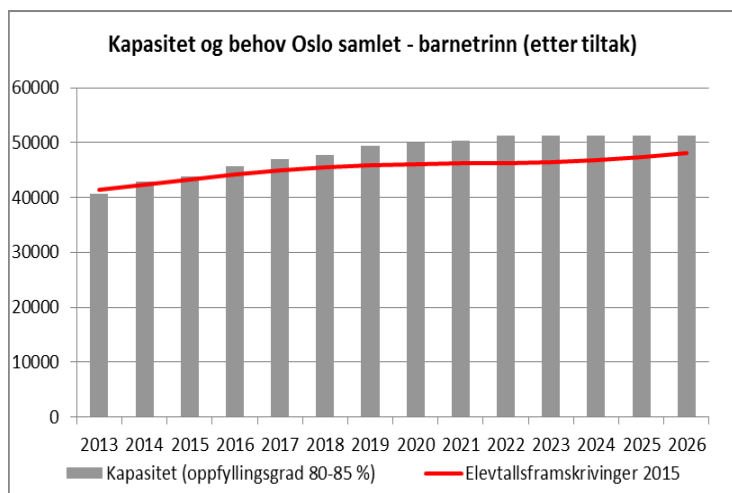
understrekes det at virksomhetene har den viktige samfunnsmessige oppgaven å tilrettelegge for tilstrekkelig antall boliger som overordnet føring. Det utredes derfor i konseptvalgutredninger muligheter for å etablere boliger i tilknytning til skole.

SKOLEBEHOV OG TILTAK 2016-2026 I GRUNNSKOLEN

Mange nye skoler og utvidelser er under planlegging og bygging. Skoleprosjekter som er innarbeidet i tidligere skolebehovsplaner utgjør en netto kapasitetsvekst som vil gi plass til om lag 8 300 flere elever.

På grunn av økt behov angitt i de nye befolkningsframskrivingene er det i denne planen foreslått nye tiltak som er forventet å gi plass til ytterligere 1 700 elever. Totalt foreslås det åtte nye utbyggingsprosjekter for grunnskolen i denne planen.

Totalt legges det i planen opp til en kapasitetsvekst i grunnskolen som gir plass til 10 000 flere elever.

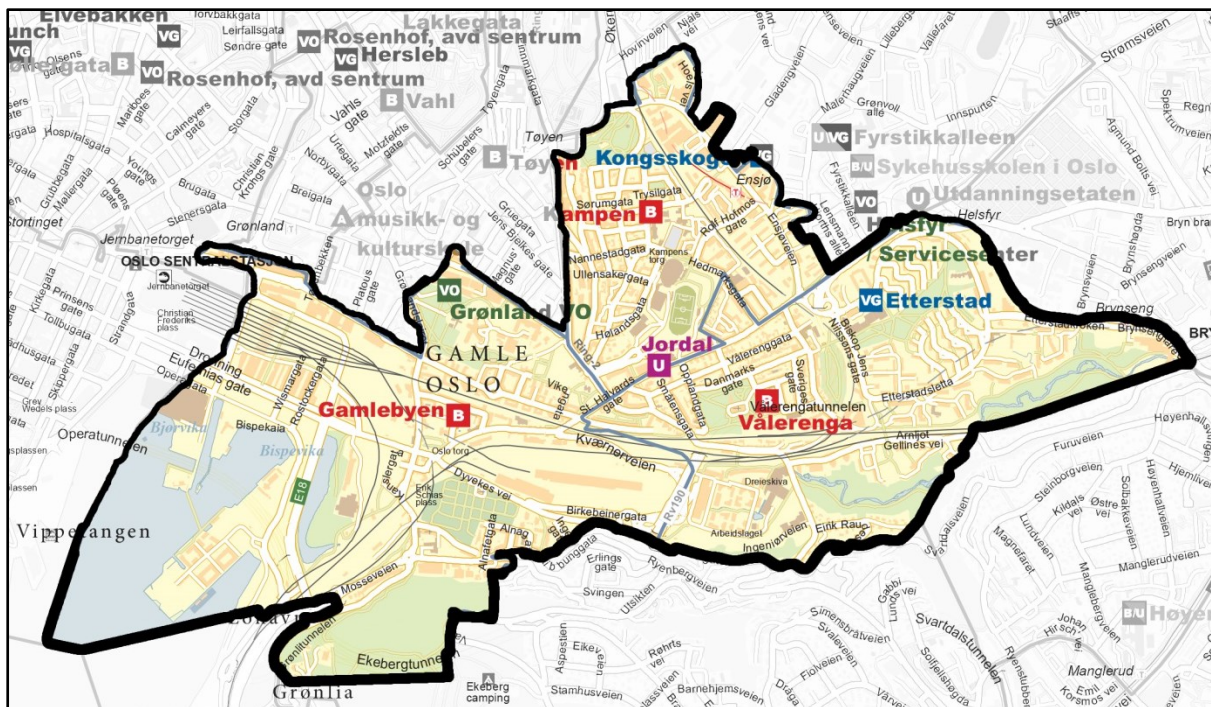

Det er store lokale variasjoner i behovet for nye elevplasser. Områdevis forventet elevtallsvekst har også variert fra år til år. I noen områder er det kapasitetsutfordringer på lang sikt og behov for flere tiltak. Det er satt i gang utredninger for å finne løsninger. Det er også i enkelte områder behov for akutte tiltak og etablering av kapasitet raskt.

Basert på elevtallsframskrivingene fra 2014, ble det satt i gang konseptvalgutredninger i områdene Ullern-Vestre Aker, Østensjø og Nordstrand på grunn av forventninger om elevtallsvekst. Framskrivningene fra 2015 angir ikke like stort behov i disse områdene. De nyeste framskrivingene angir en langt sterkere vekst i indre by enn tidligere.

På grunnlag av de nye framskrivingene blir det i flere av de sentrumsnære områdene foreslått å etablere kapasitet raskt, ved for eksempel innleie av lokaler eller midlertidige paviljonger. Ulike løsninger vurderes fram mot byrådet legger fram budsjettforslaget i september 2015. I tillegg vil det i flere områder bli igangsatt konseptvalgutredninger for permanent kapasitetsøkning. Utredningene vil pågå fram mot neste rullering av skolebehovsplanen.

OMRÅDE 1 SENTRUM SØR

Skole	Barnetrinnskapasitet	Ungdomstrinnskapasitet
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Gamlebyen	B2	
Jordal		U6
Kampen	B3	
Vålerenga*	B4	
Total kapasitet skolestart 2015	B9	U6
Vedtatte endringer		
Brynseng skole (2017)	+ B4	
Bjørsvika (2018)	+ B3	+ U6
Total vedtatte endringer	+ B7	+ U6

*Inkluderer midlertidig paviljong med kapasitet tilsvarende B1

Status planlagte og vedtatte utbyggingsprosjekter

Ny Brynseng skole blir ferdigstilt i 2017 som planlagt, med flerbrukshall.

Ny barne- og ungdomsskole i Bjørsvika med tre klasserekker på barnetrinnet og seks klasserekker på ungdomstrinnet utredes som OPS-prosjekt. Det planlegges flerbrukshall i forbindelse med skolen, som også kan benyttes av Kongshavn videregående skole. Prosjektet anslås foreløpig ferdigstilt 2022, og dette tilpasses fremdrift i reguleringsarbeid og utbygging av området.

Utvikling i området

Det er forventet en svært stor økning i antall boliger i området, særlig innenfor inntaksområdene til Vålerenga skole og Gamlebyen skole. Dette henger sammen med utviklingen av områdene Sørenga og Kværnerdalen.

Framskrivingene for området anses som usikre. Det er vanskelig å anslå framdriften i boligbyggingen, særlig noen år fram i tid, samtidig som det er usikkert hvilken effekt boligbyggingen vil få på elevtallsutviklingen.

Kapasitetsutfordringer

Fram til Brynseng skole er ferdig er det forventet å være knapt med kapasitet på barnetrinnet i området. Høsten 2015 ble det opprettet nytt inntaksområde for Brynseng skole. Skolestartere høsten 2016, som bor i dette inntaksområdet, vil få plass på Tegilverket skole i ett år, fram til Brynseng skole står ferdig i 2017.

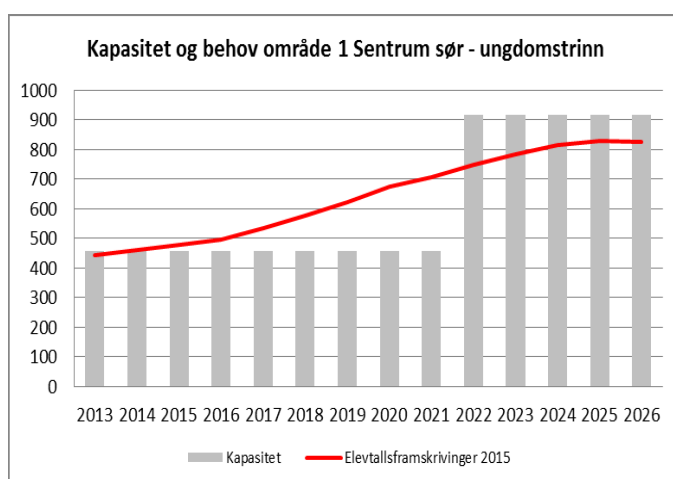
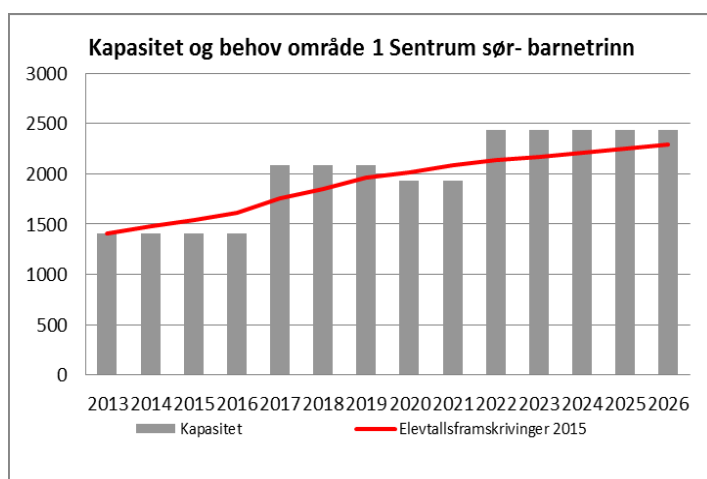
I forbindelse med behandlingen av kommunens budsjett for 2015 vedtok bystyret at det skulle utredes muligheter for å utvide Vålerenga skole, enten ved å ta i bruk rektorboligen eller ved å etablere midlertidig paviljong for skoleåret 2016/2017. Utredning har ikke avdekket tilfredsstillende løsninger for å utvide Vålerenga skole.

De midlertidige paviljongene på Vålerenga skole er godkjent fram til 2017. Det vil bli søkt om forlenget tillatelse for paviljongene fram til sommeren 2020.

Forslag til nye tiltak og utredninger

Det foreslås ingen nye tiltak i området

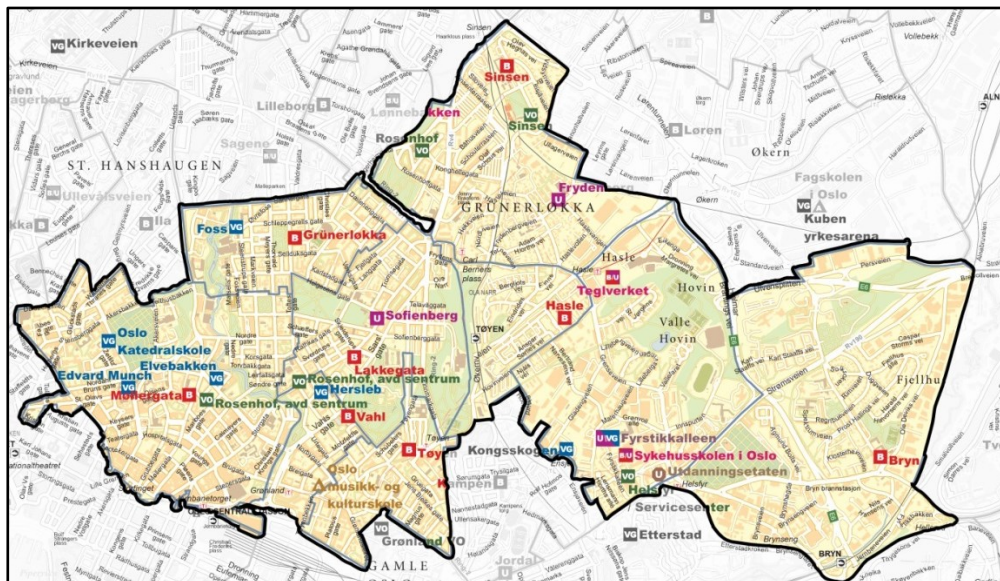
Kapasitet og behov etter tiltak

På barnetrinnet vil ledig kapasitet på nye Tegilverket skole benyttes som avlastning fram til nye Brynseng skole står ferdig i 2017. I perioden 2019 til 2022, fram til ny skole i Bjørvika står ferdig, er det forventet å være knapt med kapasitet på både barne- og ungdomstrinnet. På ungdomstrinnet vil kapasitet i område 2 sentrum øst avlaste i denne perioden. Mulig behov for midlertidige løsninger vurderes fram mot neste rullering av skolebehovsplanen.

Etter at ny skole i Bjørvika er ferdigstilt er det forventet å være kapasitetsoverskudd i området på opp mot én klasserekke på barnetrinnet og én klasserekke på ungdomstrinnet. Det planlegges med at denne kapasiteten kan avlaste Ekeberg skole og Brannfjell skole i område 14 Nordstrand.

OMRÅDE 2 SENTRUM ØST

Grunnskolekapasitet i området

Skole	Barnetrinnskapasitet	Ungdomstrinnskapasitet
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Bryn	B2	
Frydenberg		U6,5
Fyrstikkalléen (F21)		U4,5
Hasle	B3	
Grünerløkka	B3	
Lakkegata	B3	
Møllergata	B3	
Sinsen	B4	
Sofienberg		U6
Tøyen	B3	
Vahl	B2	
Teglverket skole	B2	U4
Total kapasitet skolestart 2015	B25	U21
Vedtatte endringer		
Hasle skole B2 (2019)	-B1	
Ny skole Ensjo (2020)	+ B4	
Totalt vedtatte endringer	+ B3	

Status planlagte og vedtatte utbyggingsprosjekter

Nye Teglverket skole med to klasserekker på barnetrinnet og fire klasserekker på ungdomstrinnet ferdigstilles til skolestart 2015 med flerbrukshall i tilknytning til skolen.

Totalrehabilitering og utbygging av Hasle skole (B2) er under prosjektering. Det er planlagt at Hasle skole skal være ferdig rehabilitert til skolestart 2019.

Ny skole på Ensjo er planlagt etablert i Grenseveien 91 som et OPS-prosjekt. Skolen er planlagt med fire klasserekker og ferdigstilt 2020 med flerbrukshall i tilknytning til skolen.

Utvikling i området

Det er forventet omfattende boligbygging og stor befolkningsvekst i Ensjøområdet, særlig rundt skolene Hasle og Teglverket. Nye framskrivninger fra mai 2015 angir en større elevtallsvekst i området enn framskrivingene fra 2014.

Kapasitetsutfordringer

Utviklingen i området gjør det nødvendig å utvide Hasle skole med to klasserekker, fra B2 til B4. Det er planlagt at rehabiliterings- og utbyggingsprosjektet på Hasle skole starter opp 2017 og ferdigstilles 2019. For å holde byggetiden på to år, må skolen flyttes til Brynseng skole i byggeperioden.

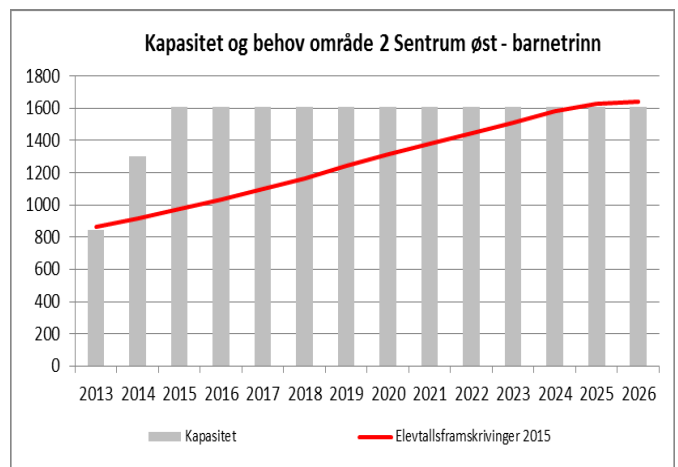
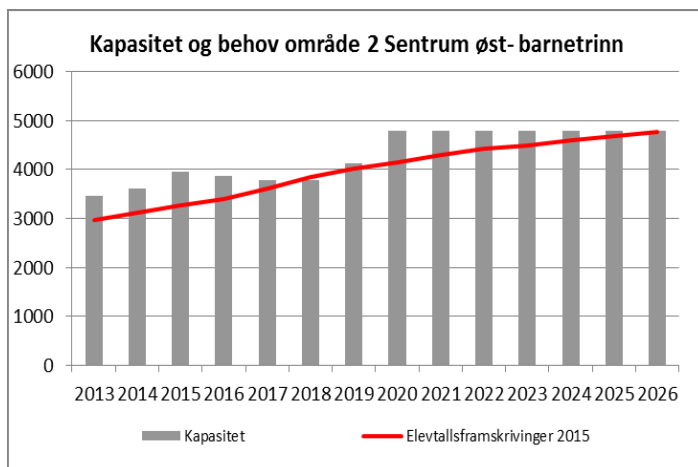
I tillegg til høy vekst i Ensjøområdet, angir elevtallsframskrivingene også en vekst i de vestlige delene av område 2, rundt skolene Møllergata, Grünerløkka og Lakkegata som er langt større enn tidligere forventet. De nærmeste årene vil det være tilstrekkelig kapasitet på skolene, men det er forventet å være behov for kapasitetsutvidelser på sikt. Det er stor usikkerhet knyttet til elevtallsframskrivingene for området og utviklingen følges nøye.

Forslag til nye tiltak og utredninger

Hasle skole rehabiliteres som planlagt og dimensjoneres for fire klasserekker (B4). Ferdigstillelse planlegges til skolestart 2019.

Det settes i gang utredning for å analysere behovet og muligheter for økt kapasitet i området.

Kapasitet og behov etter tiltak

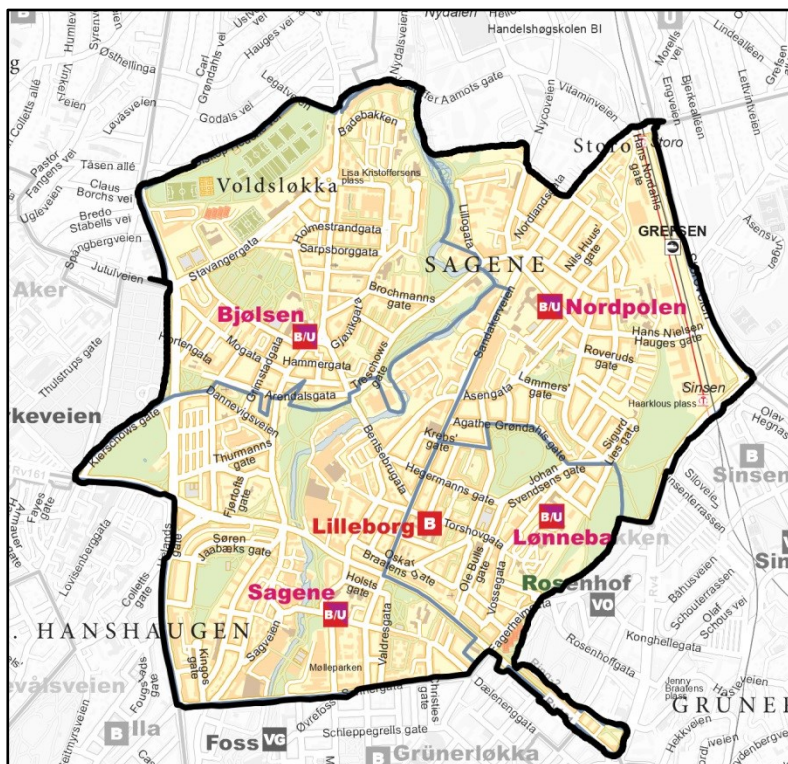

Fram til nye skole på Ensjø står ferdig i 2020, kan det bli behov for å benytte deler av ungdomsskolekapasiteten på Teglverket, Hasle og Brynsent skoler til opprettelse av flere klasser på barnetrinnet. Dette vil fungere som en tidlig oppstart av den nye skolen på Ensjø.

Overkapasiteten på ungdomstrinnet må ses i sammenheng med underkapasiteten i område 1 sentrum sør.

Helt på slutten av perioden er det forventet å bli knapt med kapasitet. Det settes i gang utredning for å analysere behov og mulige løsninger for barnetrinnet vest i området. Utviklingen på ungdomstrinnet følges nøye og det vil i lys av nye framskrivninger 2016 vurderes om det bør settes i gang utredning for å øke kapasiteten på ungdomstrinnet.

OMRÅDE 3 SENTRUM NORD

Grunnskolekapasitet i området

Skole	Barnetrinnskapasitet	Ungdomstrinnskapasitet
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Bjølsen	B2	U4
Lilleborg	B2	
Nordpolen	B3	U3
Sagene	B2	U2
Total kapasitet skolestart 2015	B9	U9
Vedtatte endringer		
Sagene skole omgjøres til barneskole (2019)	+ B2	- U2
Totalt vedtatte endringer	+ B2	-U2

Status planlagte og vedtatte utbyggingsprosjekter

Omgjøring av Sagene skole fra barne- og ungdomsskole til ren barneskole ble innarbeidet i skolebehovsplanen 2012-2022. De nye framskrivingene gir grunnlag for å opprettholde forslaget om å gjøre om Sagene skole. Det antas at framdriften må skyves noe i tid, slik at omgjøringen er ferdig 2019.

Utvikling i området

De seneste framskrivingene angir en langt større elevtallsvekst enn tidligere framskrivinger, særlig på barnetrinnet. Det er usikkerhet knyttet til framskrivingene i området og utviklingen følges nøye. Det er forventet omfattende boligbygging og vekst også etter planperioden.

Kapasitetsutfordringer

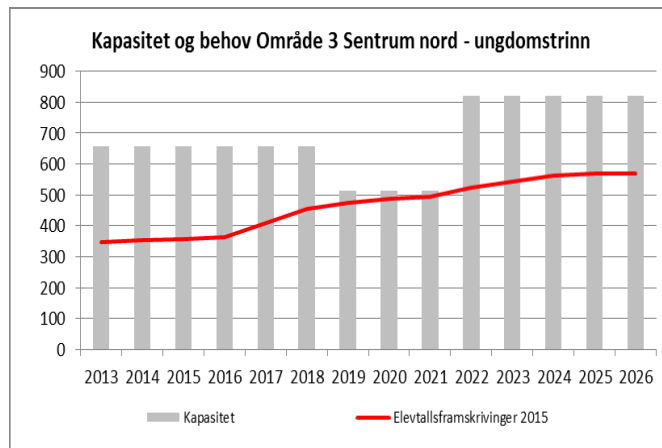
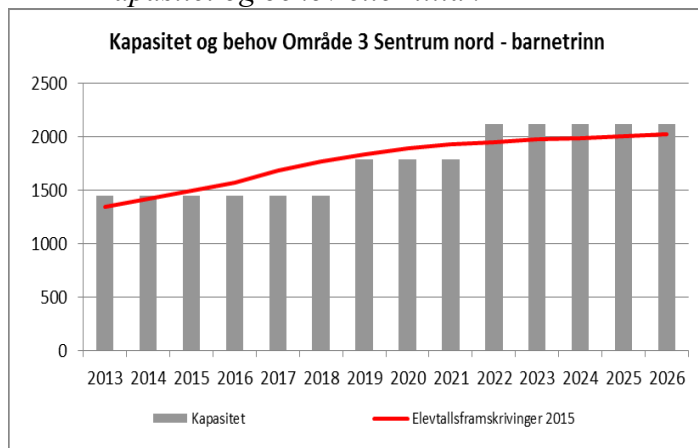
Ny Fernanda Nissens skole med fire klasserekker på barnetrinnet er under bygging. Den nye skolen vil ligge innenfor område 8 Nordre Aker, men vil også ha et betydelig nedslagsfelt i område 3 sentrum nord og avlaste Bjølsen skole og Nordpolen skole. Dette gjør at det vil være tilstrekkelig kapasitet på barnetrinnet fram til omgjøringen av Sagene skole er ferdig.

Forslag til nye tiltak og utredninger

Det etableres ny barne- og ungdomsskole (B2U4) på Voldsløkka. Det planlegges med at skolen kan stå ferdig til 2022. Det legges opp til etablering av flerbrukshall i tilknytning til skolen.

Det settes i gang utredning for å analysere behovet og muligheter for økt kapasitet i området.

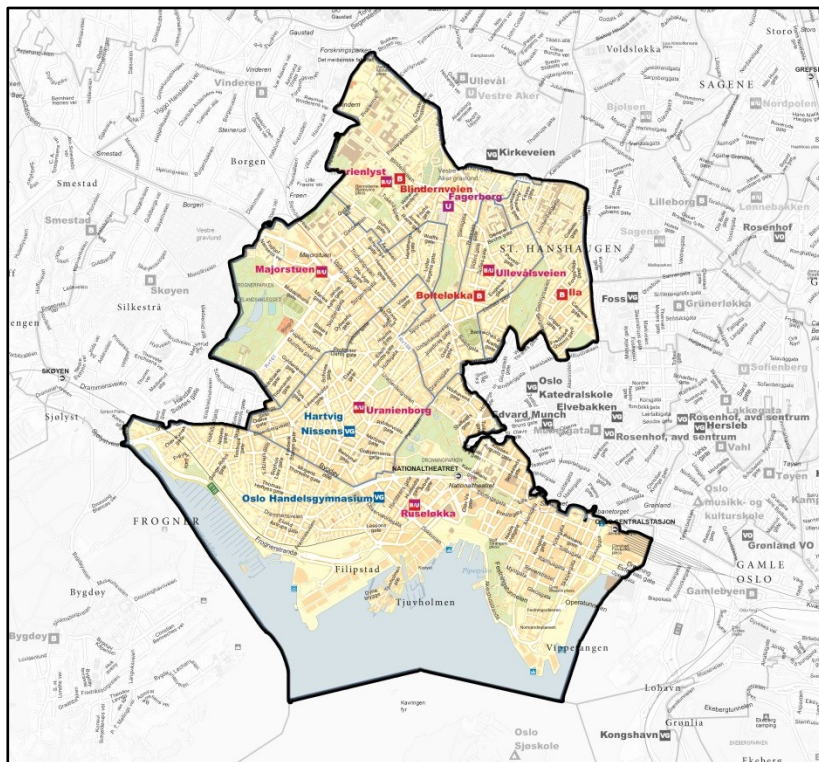
Kapasitet og behov etter tiltak

Det er en kraftig elevtallsvekst i området. Fernanda Nissens skole er ferdig i 2016 og vil dekke det kortsiktige behovet på barnetrinnet fram til omgjøring av Sagene skole er ferdig 2019. Med etablering av ny skole på Voldsløkka vil det være godt samsvar mellom kapasitet og behov på barnetrinnet.

På ungdomstrinnet er det forventet behov for økt kapasitet etter at Sagene skole er omgjort til ren barneskole. Med etablering av ny skole på Voldsløkka vil det bli overkapasitet på ungdomstrinnet. Kapasiteten kan avlaste område 8 Nordre Aker.

OMRÅDE 4 SENTRUM VEST

Grunnskolekapasitet i området

Skole	Barnetrinnskapasitet	Ungdomstrinnskapasitet
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Bolteløkka	B2	
Fagerborg		U5
Ila	B4	
Majorstuen	B2,5	U5
Marienlyst	B2	U4
Ruseløkka	B2	U3
Uranienborg	B2	U2
Total kapasitet 2015	B14,5	U19
Vedtatte endringer		
Marienlyst skole utvides (2017)	+ B1	+ U1
Uranienborg skole utvides (2019)	+ B1	+ U1
Totalt vedtatte endringer	+ B2	+ U2

Status planlagte og vedtatte utbyggingsprosjekter

I behandling av kommunens budsjett for 2015 ble det vedtatt permanent utvidelse av Marienlyst skole. Det prosjekteres med en utvidelse av skolen med én klasserekke både på barne- og ungdomstrinnet. Skolen vil bli utvidet med et frittstående bygg på tomten til Blindernveien skole. Blindernveien skole flytter ut av sine nåværende lokaler og til Kringsjå skole sommeren 2016.

I Sak 344/2014 vedtok bystyret at prosjekteringen av Uranienborg skole som B3U3 skal slutføres og ligge til grunn for utvidelsen av skolen istedenfor B4 som utredet av Utdanningsetaten. Det skal også etableres flerbrukshall under Nordahl Rolfsens plass.

Utvikling i området

Nye framskrivinger viser en betydelig elevtallsvekst i området, både på barne- og ungdomstrinnet. De seneste framskrivingene angir en langt høyere vekst enn fjorårets framskrivinger. Mange av skolene i området har høy oppfylling.

Kapasitetsutfordringer

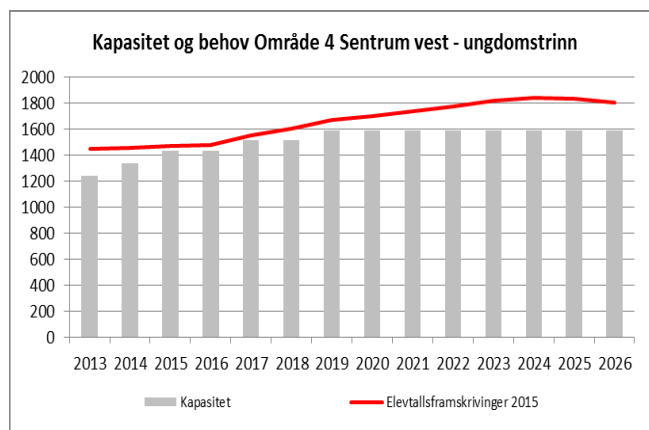
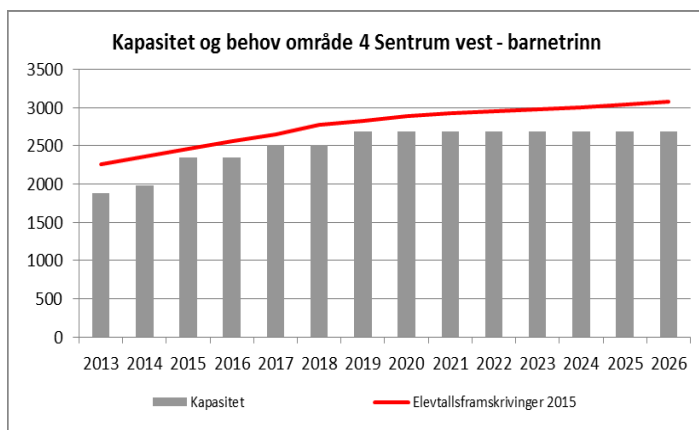
Det er behov for mer kapasitet enn Uranienborg skole og Marienlyst skole vil gi. Dette er særlig kritisk på barnetrinnet. Det er foreslått å etablere ny skole i Hoff-/Skøyenområdet (se omtale under område 5 Ullern – Bygdøy). Det er planlagt at denne vil ha betydelig nedslagsfelt i område 4. Ny skole i Hoff-/ Skøyenområdet ligger langt fram i tid, og vil ikke alene være nok til å dekke behovet i området. Det er derfor nødvendig å utrede andre mulige permanente løsninger. Det foreslås også å vurdere ulike alternativer som lar seg realisere raskt, f. eks innleie av lokaler eller midlertidige paviljonger.

Utbyggingsområdet Filipstad er planlagt med et nytt skoleanlegg. Planleggingen av ny skole på Filipstad videreføres. Det antas at skolen lar seg realisere først etter planperioden.

Forslag til nye tiltak og utredninger

Det er nødvendig med igangsetting av ny konseptvalgutredning for å utrede økt skolekapasitet i området både på kort og lang sikt.

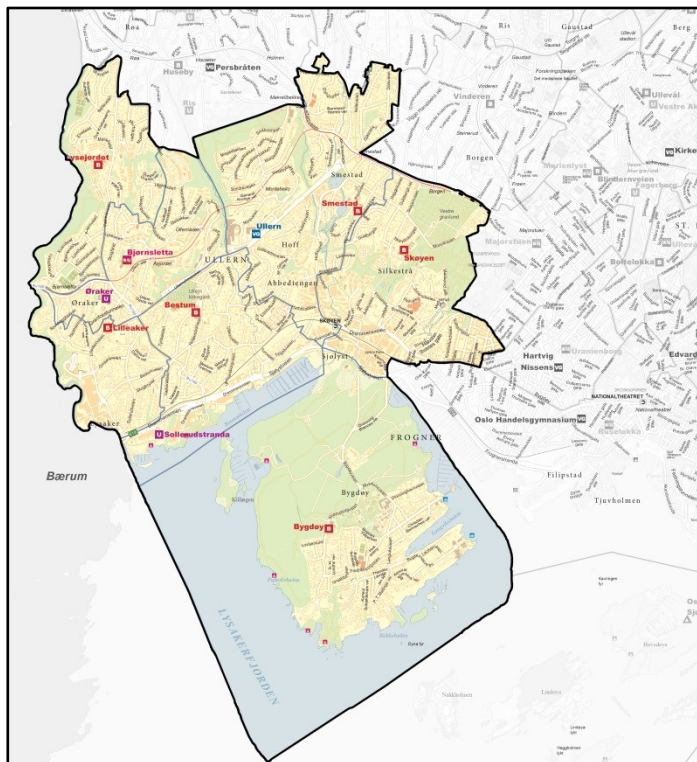
Kapasitet og behov etter tiltak

Det vil mangle kapasitet i området både på barne- og ungdomstrinnet også etter at Marienlyst skole og Uranienborg skole er utvidet. Det er kapasitetsbehov på kort sikt, så kapasitet som kan la seg realisere raskt vurderes fram mot byrådets framleggelse av budsjettforslaget for 2016.

På barnetrinnet er det mot slutten av perioden forventet underkapasitet på nærmere fem klasserekker. På ungdomstrinnet er det forventet underkapasitet på om lag seks klasserekker. Det blir derfor satt i gang en utredning for å løse det permanente behovet i området.

OMRÅDE 5 ULLERN-BYGDØY

Grunnskolekapasitet i området

Skole	Barnetrinnskapasitet	Ungdomstrinnskapasitet
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Bestum	B3	
Bjørnsletta	B2	U4
Bygdøy	B2	
Lilleaker	B2	
Lysejordet	B3	
Skøyen	B4	
Smestad	B4	
Øraker		U6
Total kapasitet 2015	B20	U10

Status planlagte og vedtatte utbyggingsprosjekter

Det ble i 2014 og 2015 ferdigstilt utvidelser på Bjørnsletta skole, Skøyen skole, Smestad skole og Øraker skole.

Utvikling i området

På grunnlag av befolkningsframskrivingene er det de siste årene forventet en stabil utvikling i området framover. De seneste framskrivingene viser imidlertid en nedgang i elevtallet fra midten av perioden. Sammenlignet med andre områder i byen er det lite boligbygging i området i skolebehovsplanperioden.

Kapasitetsutfordringer

Det er stort press på noen av skolene i området i dag. Det ble derfor høsten 2014 satt i gang utredning for å utvide barneskolekapasiteten i området. Konseptvalgutredningen tok også for seg områdene 6 Vestre Aker vest og 7 Vestre Aker øst, samt behov i område 4 sentrum vest.

Utredningen konkluderte med at en ny barne- og ungdomsskole i Hoff-området ville være en langsiktig, god og robust løsning. Den nye skolen vil også kunne få et betydelig nedslagsfelt i område 4 sentrum vest. I tillegg er det behov for å avlaste område 6 Vestre Aker vest på ungdomstrinnet. Hoff og Skøyen er et byutviklingsområde hvor skolen er en viktig premissgiver for utviklingen av området og hvor etablering av ny skole er avgjørende.

Selv om noe av grunnlaget for å anbefale ny skole i Hoff-/Skøyenområdet er svekket med de seneste framskrivingene for område 5 Ullern – Bygdøy, opprettholdes forslaget om etablering av skolen. Dette forutsetter at det lykkes kommunen å gjøre en akseptabel anskaffelse koordinert med kommende områdeplan.

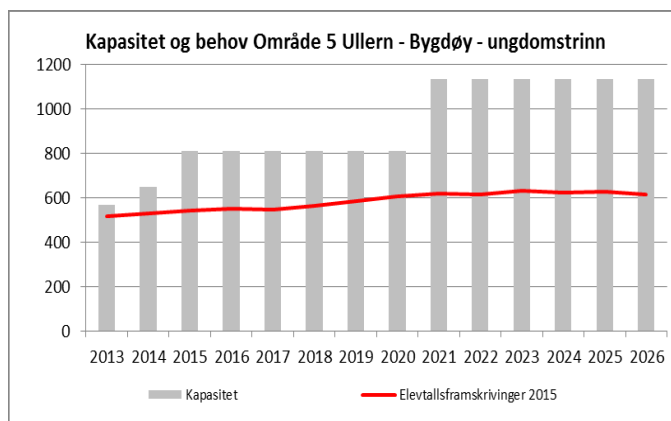
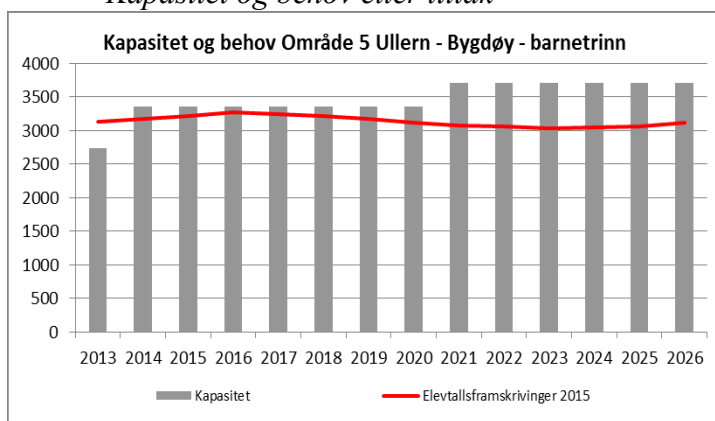
På grunn av geografisk avstand er det vanskelig å regulere inntaksområdene på barnetrinnet mellom Bygdøy skole og resten av skolene i området. Basert på de seneste framskrivingene er det vurdert som hensiktsmessig å opprettholde dagens kapasitet på Bygdøy skole. Det igangsatte forprosjektet sluttføres, slik at det kan være mulig å utvide skolen raskt dersom det skulle bli behov for det senere.

Det vurderes å sikre tomt vest i området som følge av planlagt områdeutvikling og boligbygging etter planperioden.

Forslag til nye tiltak og utredninger

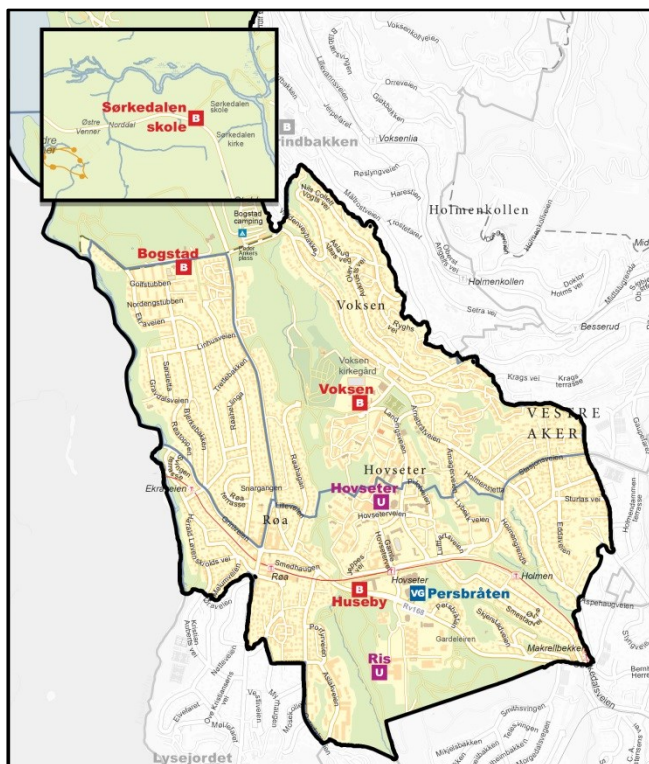
Ny B2U4 skole i Hoff-/Skøyenområdet med flerbrukshall. Anslått ferdigstillelse er skolestart 2021.

Kapasitet og behov etter tiltak

Etablering av ny skole i Hoff-/Skøyenområdet vil gi betydelig overkapasitet. Det er forutsatt at denne kapasiteten møter behovet i område 4 sentrum vest og område 6 Vestre Aker vest.

OMRÅDE 6 VESTRE AKER VEST

Grunnskolekapasitet i området

Skole	Barnetrinnskapasitet	Ungdomstrinnskapasitet
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Bogstad	B2	
Hovseter		U6
Huseby	B3	
Sørkedalen	(B1) *	
Voksen	B3	
Total kapasitet 2015	B8	U6
Vedtatte endringer		
Utvivelse av Huseby skole (2016)	+ B1	
Erstatning av midlertidig kapasitet på Voksen skole (2016)	-	-
Totale vedtatte endringer	+ B1	

*Kapasiteten i Sørkedalen er vanskelig å utnytte for naboskoler på grunn av beliggenheten.

Status planlagte og vedtatte utbyggingsprosjekter

På grunn av høye førskoletall og akutt behov for kapasitetsutvidelse, ble det i forbindelse med budsjettet for 2015 vedtatt å utvide Huseby skole med én klasserekke. Det er planlagt etablert et frittstående modulbygg på skolen. Det legges opp til at modulbygget kan fjernes dersom det ikke lenger skulle være behov for kapasiteten i framtiden.

Utvivelse av Voksen skole med to klasserom og lokaler for spesialgruppen planlegges ferdig til skolestart 2016. Utvidelsen vil erstatte kapasitet i midlertidig paviljong som fjernes sommeren 2016.

Utvikling i området

De seneste årene har framskrivingene for området angitt et rimelig stabilt elevtall med små variasjoner fra år til år.

Kapasitetsutfordringer

Enkelte av skolene i området har høy oppfylling, særlig Huseby skole. Det ble derfor besluttet å utvide skolen med én klasserekke fra 2016. Utvidelsen av Huseby skole er forventet å dekke behovet for kapasitet på barnetrinnet fram til den nye skolen i Bjørnveien i område 7 Vestre Aker øst er ferdig. Når Bjørnveien skole er ferdig, vil behovet for ekstra kapasitet på Huseby skole vurderes på nytt.

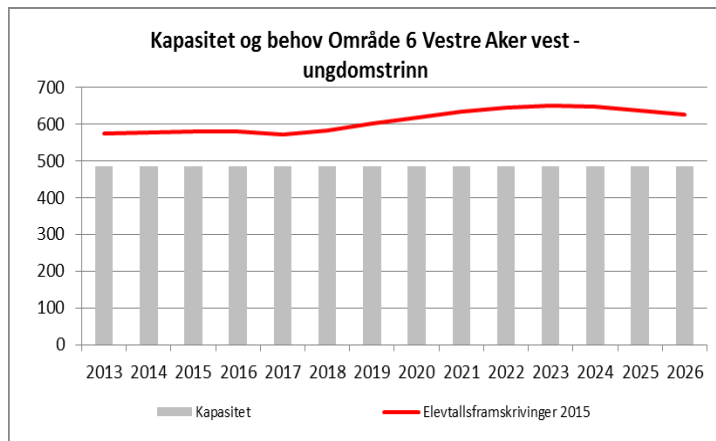
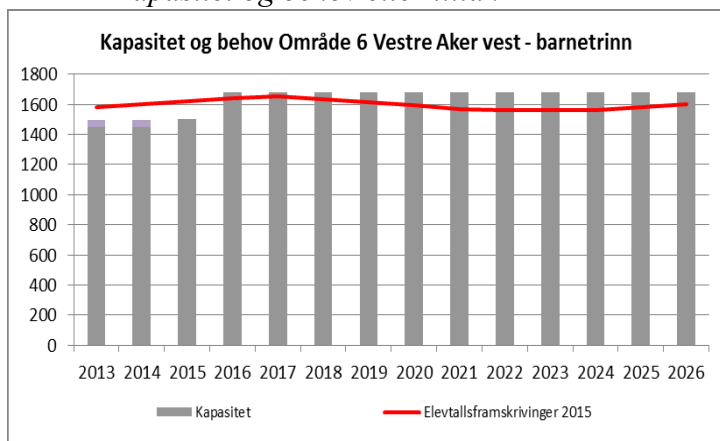
På ungdomstrinnet er det et stort behov for økt kapasitet. Eneste ungdomsskole i området er Hovseter skole. Område 6 Vestre Aker vest er en del av konseptvalgutredningen for Ullern-Vestre Aker. Det er planlagt at ny skole som foreslås i område 5 Ullern-Bygdøy vil avlaste Hovseter skole i tilstrekkelig grad.

FO-bygget (tidligere Forsvarets Overkommando) blir i perioden fram til 2016 benyttet som erstatningslokale for Ris skole. FO-bygget planlegges i framtiden benyttet som erstatningslokaler for skoler under rehabilitering eller utbygging.

Forslag til nye tiltak og utredninger

Det foreslås ingen nye tiltak i området.

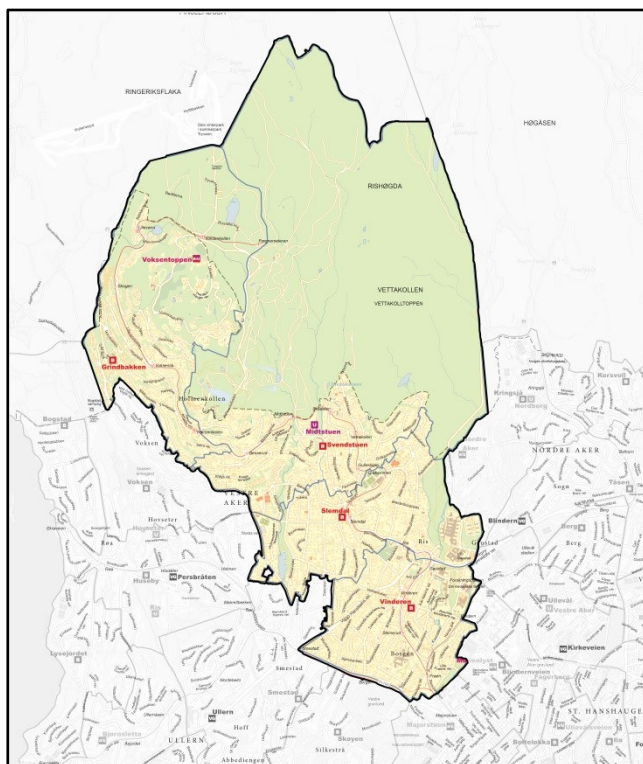
Kapasitet og behov etter tiltak

På barnetrinnet er det forventet noe overkapasitet i slutten av perioden. På grunn av usikkerheten i framskrivingene og høy oppfylling på skolene i dag opprettholdes eksisterende kapasitet. Det tas en ny vurdering når ny skole i Bjørnveien er etablert i område 7.

Det er mangel på ungdomsskolekapasitet i området, men det er planlagt at kapasitetsutvidelser i naboområdet vil avlaste i tilstrekkelig grad. I Vestre Aker øst utvides Ris skole med to klasserækker i tillegg til at det foreslås ny B2U4-skole i Hoff-/Skøyenområdet (se omtale under område 5).

OMRÅDE 7 VESTRE AKER ØST

Grunnskolekapasitet i området

Skole	Barnetrinnskapasitet	Ungdomstrinnskapasitet
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Grindbakken	B3	
Midtstuen		U6
Ris		U5
Slemdal	B3	
Svendstuen	B2,5	
Vinderen	B2,5	
Total kapasitet 2015	B11	U11
Vedtatte endringer		
Ris skole utvides (2016)		+ U2
Ny skole i Bjørnveien (2018)	+ B3	
Totale vedtatte endringer	+ B3	+ U2

Status planlagte og vedtatte utbyggingsprosjekter

Utvidelsen av Ris skole med to klasserekker fra U5 til U7 er under bygging og blir ferdigstilt som planlagt i 2016.

Ny skole i Bjørnveien planlegges etablert med tre klasserekker i 2018. Skolen planlegges etablert med to gymsaler. Det planlegges ny flerbrukshall ved Gressbanen som skolen kan vurdere å benytte hvis det er behov.

Utvikling i området

Det er forventet stabilt elevtall i området gjennom hele perioden.

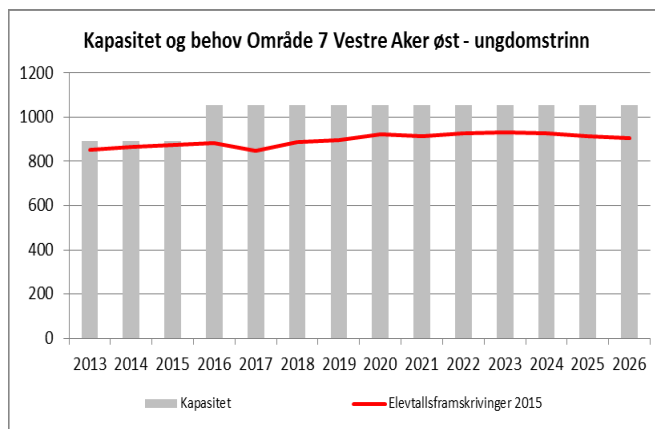
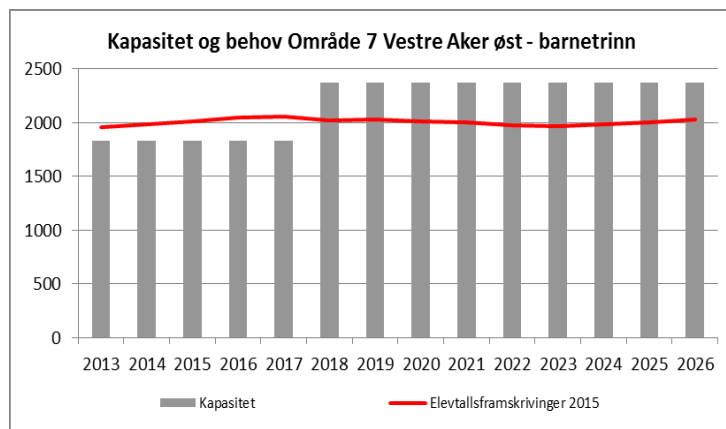
Kapasitetsutfordringer

Med etablering av ny skole i Bjørnveien vil området være godt dekket på barnetrinnet. Utvidelsen av Ris skole vil bidra til god dekning også på ungdomstrinnet.

For at den nye skolen som foreslås etablert i Hoff-området (område 5 Ullern – Bygdøy) skal kunne avlaste område 6 Vestre Aker vest, må dette vurderes når inntaksområdet til den nye skolen opprettes

Muligheter for å utvide Slemdal skole til B4 er under utredning med sikte på behandling i forbindelse med budsjettforslag 2016. Oppdaterte framskrivninger viser ikke behov for utvidelse av Slemdal skole. Det planlegges imidlertid opprettelse av et tilbud med International Baccalaurate (IB) på skole vest i Oslo. Aktuelle alternativer kan være Bjørnveien og Slemdal skoler. God kollektivtilgjengelighet vil veie tungt i vurderingen.

Kapasitet og behov etter tiltak

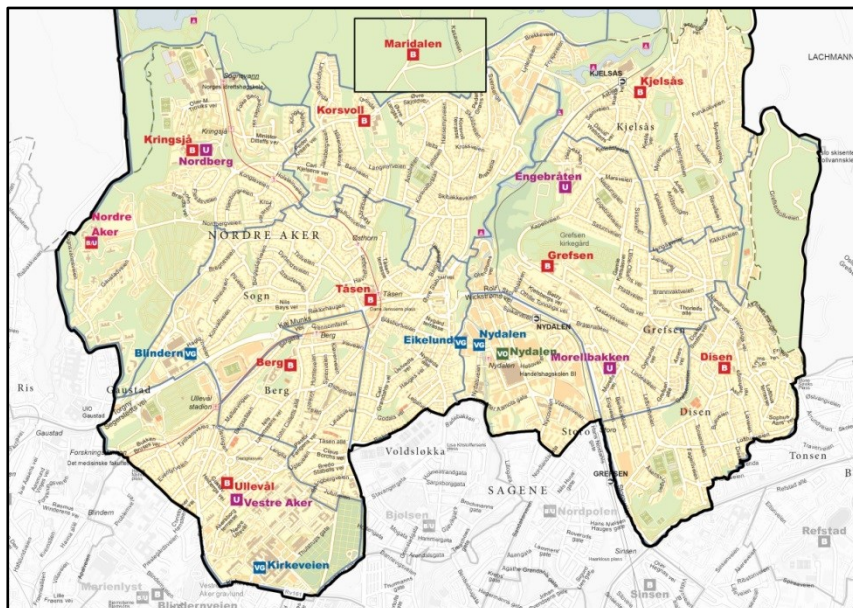

Med etablering av prosjektene som er under planlegging, er det forventet å være overkapasitet gjennom hele perioden, både på barne- og ungdomstrinnet.

På barnetrinnet er det stort press på flere av skolene i dag, så det foreslås at kapasiteten opprettholdes til tross for overkapasitet. Utviklingen i området følges nøye.

På ungdomstrinnet er det forutsatt at Ris skole kan avlaste Hovseter skole.

OMRÅDE 8 NORDRE AKER

Grunnskolekapasitet i området

Skole	Barnetrinnskapasitet	Ungdomstrinnskapasitet
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Berg	B1	
Disen	B3	
Engebråten		U7
Grefsen	B3	
Kjelsås	B4	
Korsvoll	B3	
Kringsjø	B2	
Maridalen	B0,5	
Morellbakken		U5
Nordberg		U7
Tåsen	B4	
Ullevål	B2,5	
Total kapasitet 2015	B23	U19
Vedtatte endringer		
Berg skole utvides – byggetrinn 2 (2016)	+B2	
Fernanda Nissens skole (2016)	+B4	
Byomfattende 8-13-skole (2019)		+ U3
Totale vedtatte endringer	+ B6	+ U3

Status planlagte og vedtatte utbyggingsprosjekter

Trinn 2 i utbyggingen av Berg skole ferdigstilles skolestart 2016.

Fernanda Nissens skole etableres til skolestart 2016, og det legges til rette for kulturstasjon i tråd med bystyrevedtak.

Utvidelsen av Kringsjø skole og permanente lokaler til Blindernveien skole ferdigstilles til skolestart 2016, ett år tidligere enn opprinnelig planlagt.

Blindern videregående skole planlegges utvidet med byomfattende ungdomstrinn og lokaler til den tyske og franske skole (Blindern Campus). Skolen er midlertidig lokalisert på Sogn, og planlegges etablert i tilknytning til Universitetet i Oslo

Utvikling i området

Det er ikke forventet elevtallsvekst i området. Det er imidlertid stort press på flere av skolene i dag og utviklingen følges nøye.

Kapasitetsutfordringer

Utbygging av Berg skole og Fernanda Nissens skole vil gi god kapasitet på barnetrinnet i området. Fernanda Nissens skole vil i stor grad avlaste område 3 sentrum nord. På ungdomstrinnet har etableringen av Morellbakken skole gitt tilstrekkelig kapasitet.

Flere av skolene har midlertidig godkjente paviljonger som skal fjernes de nærmeste årene:

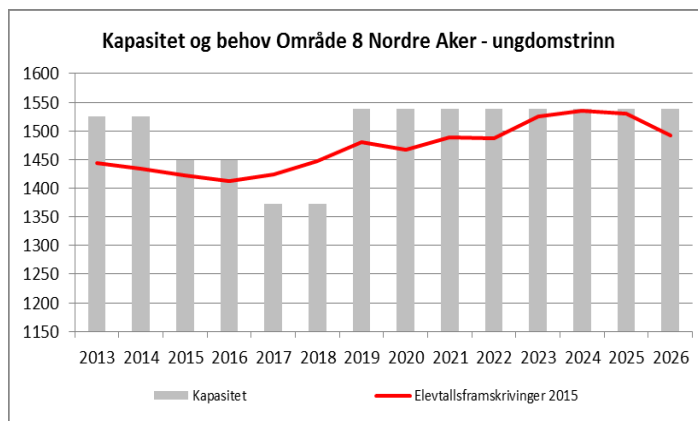
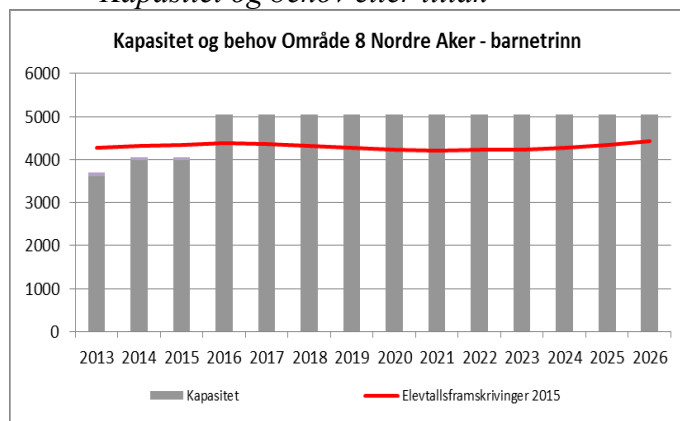
- To av fellespaviljongene på Engebråten benyttes av Engebråten skole og ikke som erstatningslokale for rehabiliteringsprosjekter. Kapasiteten tilsvarer to klasserekker. I forbindelse med behandling av skolebehovsplanen 2009-2019 ble byrådet bedt om å legge fram en plan for å erstatte paviljongene med permanente bygg. Med etablering av den nye Morellbakken skole er det tilstrekkelig kapasitet i området. Den ene paviljongene avvikles til skolestart 2016. Den andre paviljongen, som benyttes av spesialavdelingen og til lærerarbeidsplasser, er av god kvalitet og er søkt beholdt noe lenger. Det vil vurderes om funksjonene kan innpasses i det permanente skoleanlegget.
- Nordberg ungdomsskole har i dag tre klasser i midlertidig paviljong. Det er lagt opp til at paviljongen skal fjernes sommeren 2017 på grunn av dårlig teknisk stand. Det foreslås å utrede mulige permanente løsninger for å erstatte paviljongen på Nordberg skole. Det er usikkert i hvilken grad ny byomfattende 8-13 skole vil dekke opp for behovet.
- Paviljongen på Ullevål skole fjernes i 2017 på grunn av dårlig teknisk stand. Berg skole vil dekke opp for kapasitetsbehovet.

Frysja er i kommuneplanen definert som et utviklingsområde. Utbygging av Frysjaområdet vil kunne generere behov for bygging av ny skole etter planperioden. Utdanningsetaten samarbeider med Plan- og bygningsetaten for å sikre mulighet til etablering av skole innenfor Frysjaområdet, som avgrenset av veiledende prinsipplan for offentlig rom (VPOR).

Forslag til nye tiltak og utredninger

Det utredes mulige permanente løsninger for å erstatte paviljongen på Nordberg skole.

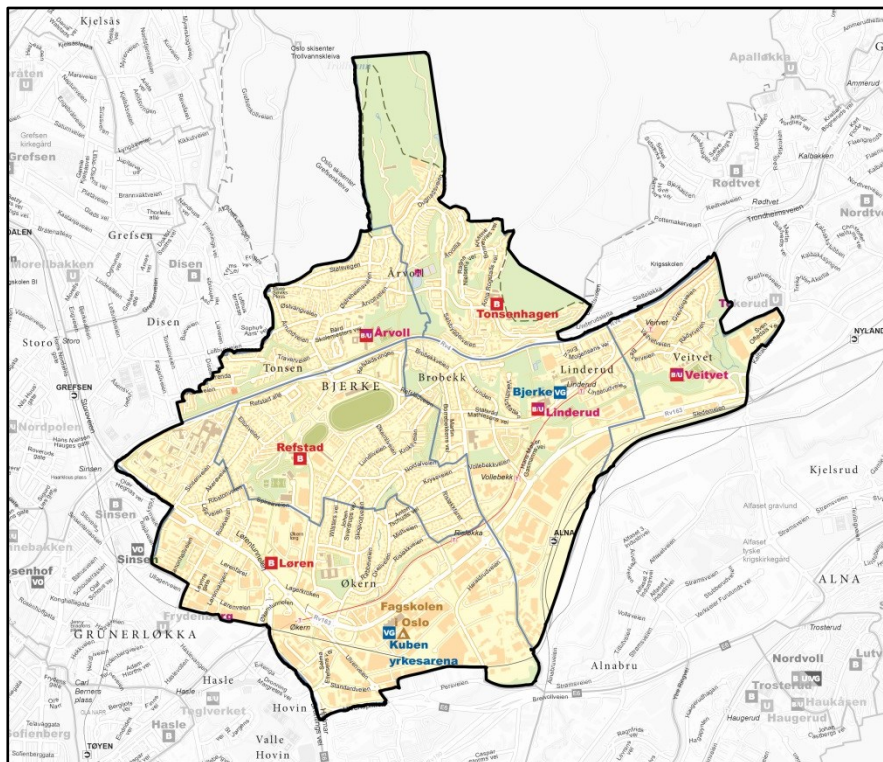
Kapasitet og behov etter tiltak

På barnetrinnet er det forventet å være tilstrekkelig kapasitet gjennom planperioden. Store deler av ledig kapasitet vil avlaste område 3 sentrum nord. På ungdomstrinnet er det

forventet å bli knapt med kapasitet etter at midlertidig paviljong på Nordberg skole avvikles. Mulige løsninger for å erstatte paviljongen skal utredes. Det er usikkert i hvilken grad ny byomfattende 8-13-skole vil dekke behovet for kapasitet på ungdomstrinnet. Ny grunnskole på Voldsløkka kan dekke opp for et eventuelt udekket behov i området.

OMRÅDE 9 BJERKE

Grunnskolekapasitet i området

Skole	Barnetrinnskapasitet	Ungdomstrinnskapasitet
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Linderud	B2,5	U2
Løren	B2	
Refstad	B4	
Tonsenhagen	B3	
Veitvet	B3	U3
Årvoll	B3	U4
Total kapasitet 2015	B16,5	U9
Vedtatte endringer		
Løren skole rehabiliteres og utbygges, byggetrinn 2 (2018)	+ B2	
Ny skole på Vollebakk (2017)	+ B2	+ U4
Total vedtatte endringer	+ B4	+ U4

Status planlagte og vedtatte utbyggingsprosjekter

Tonsenhagen skole ble utvidet med én klasserekke og byggetrinn 1 av ny Løren skole ble ferdigstilt til skolestart 2014

Ny Veitvet skole med tre paralleller på barne- og ungdomstrinnet og flerbrukshall (OPS) etableres som planlagt til skolestart 2015. I tillegg kommer mottaksklasse og spesialgruppe. Gammelt skoleanlegg rives. Prosjektet er del av FutureBuilt-programmet.

Ny B2U4-skole på Vollebakk er planlagt ferdigstilt i 2017.

Byggetrinn 2 (5.-7. trinn) av ny skole på Løren blir ferdigstilt 2018. Skolen får da fire klasserekker.

Utvikling i området

Det er planlagt omfattende boligbygging i deler av området, noe som gir stor elevtallsvekst. Det er planlagt mye ny kapasitet i området som vil dekke opp for økt elevtall. I planperioden er det forventet å være noe overkapasitet, både på barnetrinnet og ungdomstrinnet. Det er forventet omfattende boligbygging og elevtallsvekst i området også etter planperioden.

Kapasitetsutfordringer

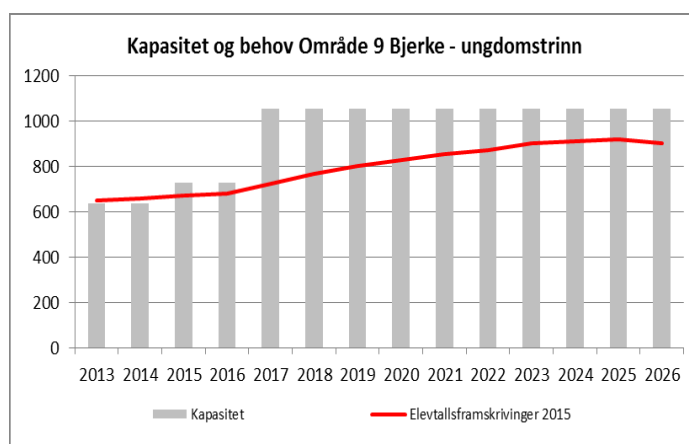
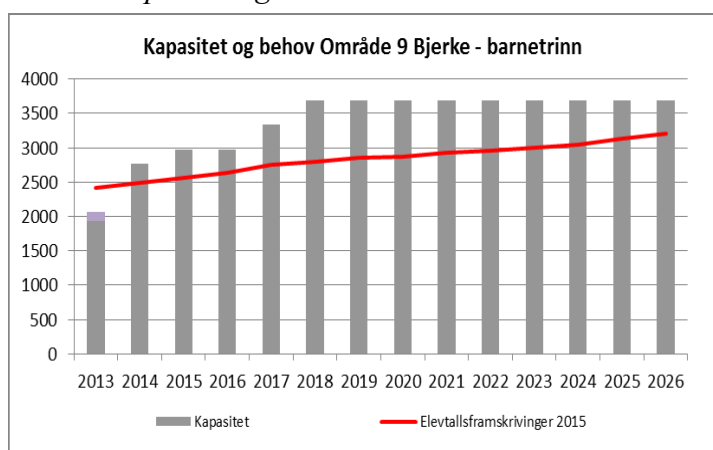
Refstad skole har i flere år hatt midlertidig løsning for kroppsøvingsarealer. Det er utredet ulike løsninger for etablering av flerbrukshall ved Refstad skole, jf. bystyrevedtak i Sak 78/2014. Basert på utredningene foreslås det å etablere flerbrukshall i tilknytning til idrettsanlegget ved Refstad skole.

Flerbrukshall ved Årvoll skole er under prosjektering og er planlagt ferdigstilt tidligst 2017

Forslag til nye tiltak og utredninger

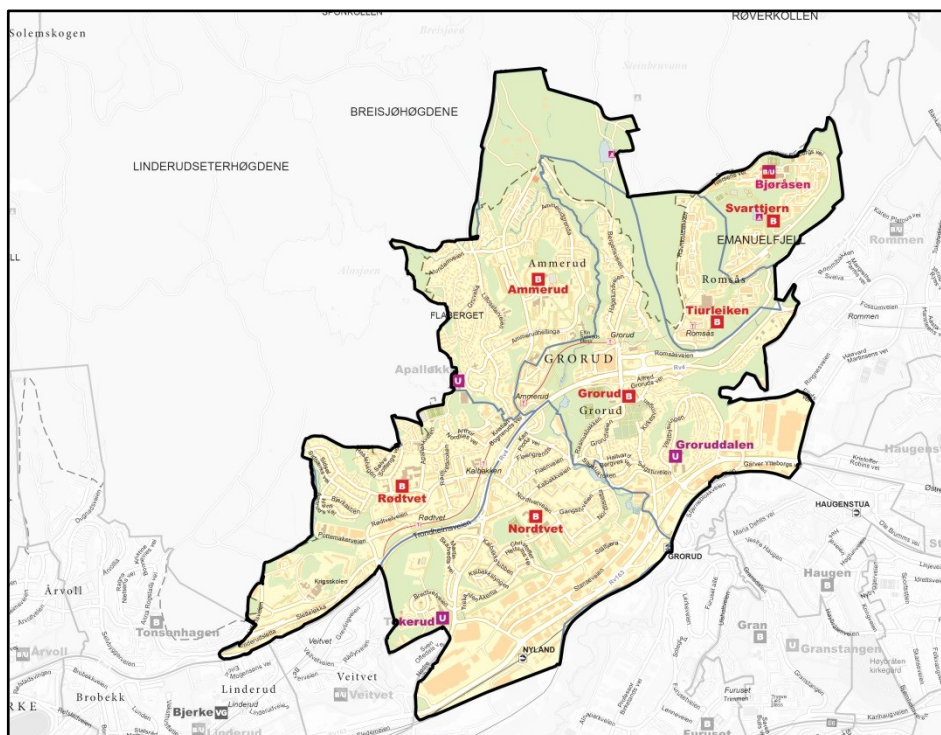
Det foreslås ingen nye tiltak i området.

Kapasitet og behov etter tiltak

Det er forventet å være overkapasitet i området gjennom hele perioden. På grunn av usikkerheten i framskrivingene og planlagt boligbygging i området etter planperioden, foreslås det å opprettholde kapasiteten og gjennomføre byggeprosjektene som planlagt.

OMRÅDE 10 GRORUDDALEN VEST

Grunnskolekapasitet i området

Skole	Barnetrinnskapasitet	Ungdomstrinnskapasitet
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Ammerud	B3	
Apalløkka		U5
Bjøråsen	B2 (5-7 trinn)	U4
Grorud	B2	
Groruddalen		U4
Nordtvet	B3	
Rødtvet	B4	
Svarttjern	B2 (1-4 trinn)	
Tiurleiken	B2	
Total kapasitet 2015	B16	U13
Vedtatte endringer		
Groruddalen skole utvides (2015)		+ U2
Totale vedtatte endringer		+ U2

Status planlagte og vedtatte utbyggingsprosjekter

Groruddalen skole utvides med to klasserekker som planlagt. Ferdigstillelsesår er på grunn av god dekning i området utsatt fra 2015 til 2016. I vedtatt skolebehovsplan 2014-2024 var det planlagt å benytte den nye kapasiteten ved Groruddalen skole som midlertidig løsning for oppstart av den nye skolen som planlegges etablert i Verdensparken ved Furuset. Det utredes nå andre og bedre alternativer for oppstart av den nye skolen. Blant annet vurderes det å benytte den gamle grendeskolen på Gran skole.

Utvikling i området

Elevtallet er forventet å være stabilt i området gjennom hele perioden, med en svak vekst for elever i alderen 13-15 år.

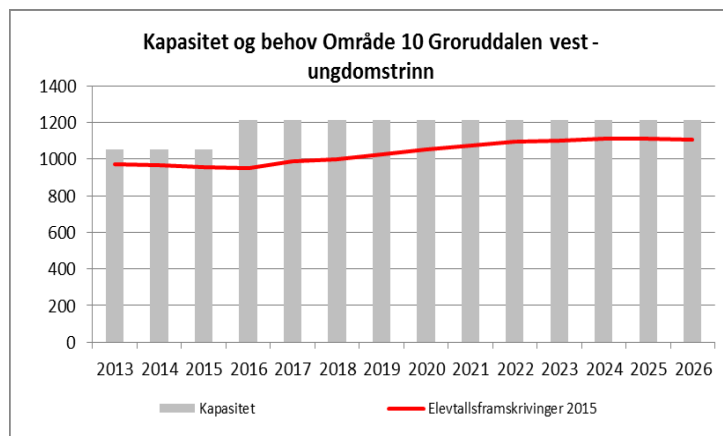
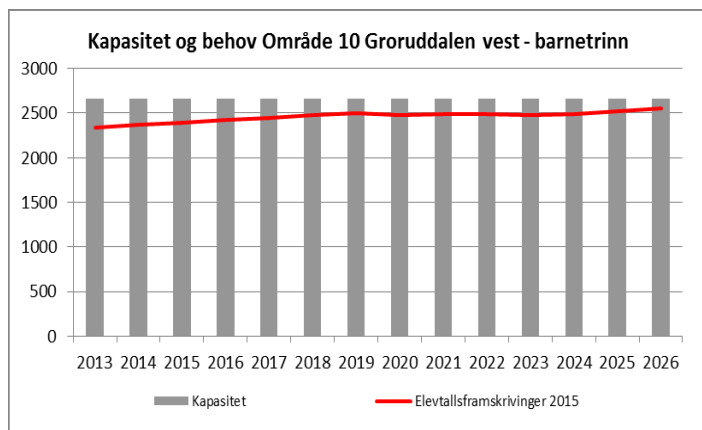
Kapasitetsutfordringer

Med utvidelsen av Groruddalen ungdomsskole er det forventet å være tilstrekkelig kapasitet helt til slutten av perioden. Utdanningsetaten følger utviklingen i området nøye.

Forslag til nye tiltak og utredninger

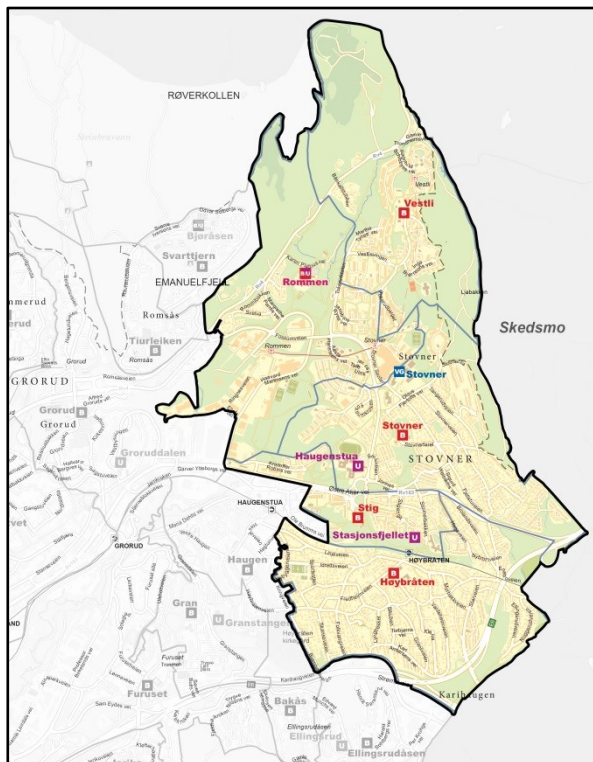
Det foreslås ingen nye tiltak i området.

Kapasitet og behov etter tiltak

Både på barne- og ungdomstrinnet er det tilstrekkelig kapasitet i området. Det er imidlertid høy oppfylling på skolene, og en liten økning i elevtallet kan medføre behov for tiltak. Utdanningsetaten følger utvikling i området nøye.

OMRÅDE 11 GRORUDDALEN NORD

Grunnskolekapasitet i området

Skole	Barnetrinnskapasitet	Ungdomstrinnskapasitet
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Haugenstua		U6
Høybråten	B3	
Rommen	B2,5	U2,5
Stasjonsfjellet		U5
Stig	B2,5	
Stovner*	B3	
Tokerud		U3
Vestli	B2,5	
Total kapasitet 2015	B13,5	U15
Vedtatte endringer		
Haugenstua utv m nytt barnetrinn (2017)	+ B3	- U3
Tokerud, ny skole (2016)		+ U3
Total vedtatte endringer	+ B3	

*Inkluderer om lag én klasserekke i paviljonger ved Stovner skole.

Status planlagte og vedtatte utbyggingsprosjekter

Stasjonsfjellet skole ble utvidet til fem klasserekker i 2014.

Haugenstua skole utvides med tre klasserekker på barnetrinnet, samtidig som tre klasserekker på ungdomstrinnet flytter til Tokerud skole. Planlagt ferdig november 2016. Ny Tokerud skole med flerbrukshall gir en utvidelse med tre paralleller på ungdomstrinnet til U6 til skolestart 2016.

Utvikling i området

Det er ikke forventet elevtallsvekst i området, men enkelte skoler har stort press i dag. I kommuneplanen er det lagt opp til omfattende boligbygging etter planperioden. Utviklingen i området følges nøye.

Kapasitetsutfordringer

Det ble høsten 2013 og våren 2014 utarbeidet konseptvalgutredning for området. På grunn av dårlig bygningsmessig tilstand på skolene Stig og Vestli ble det foreslått utbyggingstiltak. Konseptvalgutredningen konkluderte med at det ikke er regningssvarende å totalrehabilitere skolene. Utdanningsetatens anbefalte løsning ble sendt på lokal høring mai 2014. Forslaget fra høringen opprettholdes, og framkommer som forslag til nye tiltak nedenfor.

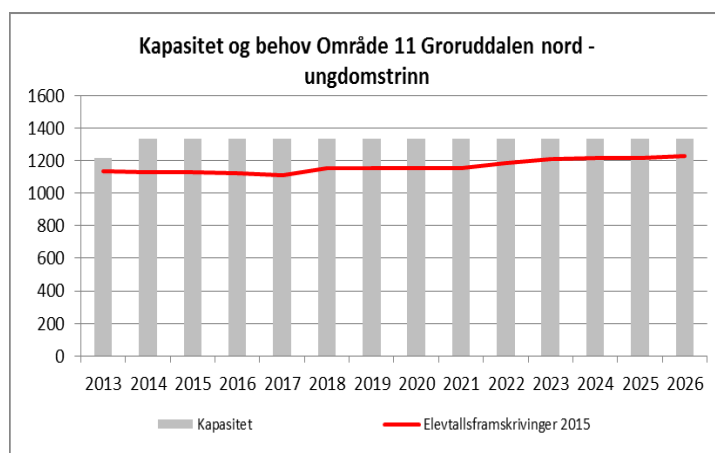
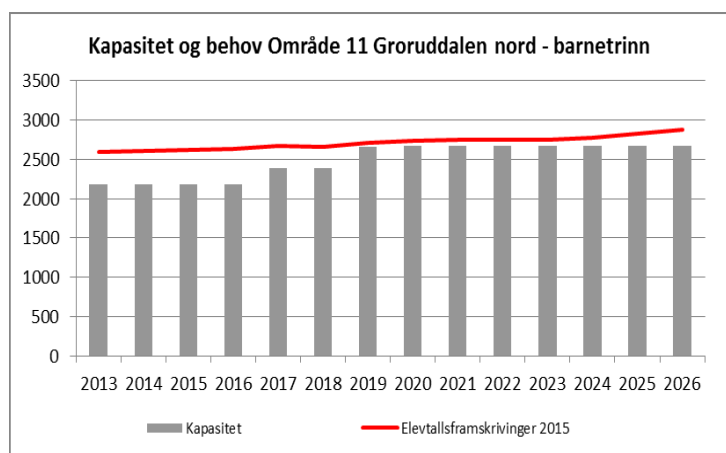
Forslag til nye tiltak og utredninger

Kapasiteten ved Stig skole erstattes ved nye Haugenstua skole

Vestli skole rives og erstattes med ny skole med fire klasserekker med flerbrukshall. Dette vil gi en kapasitetsutvidelse på Vestli skole på en og en halv klasserekke.

Paviljonger på Stovner skole erstattes med permanent bygg mot slutten av perioden.

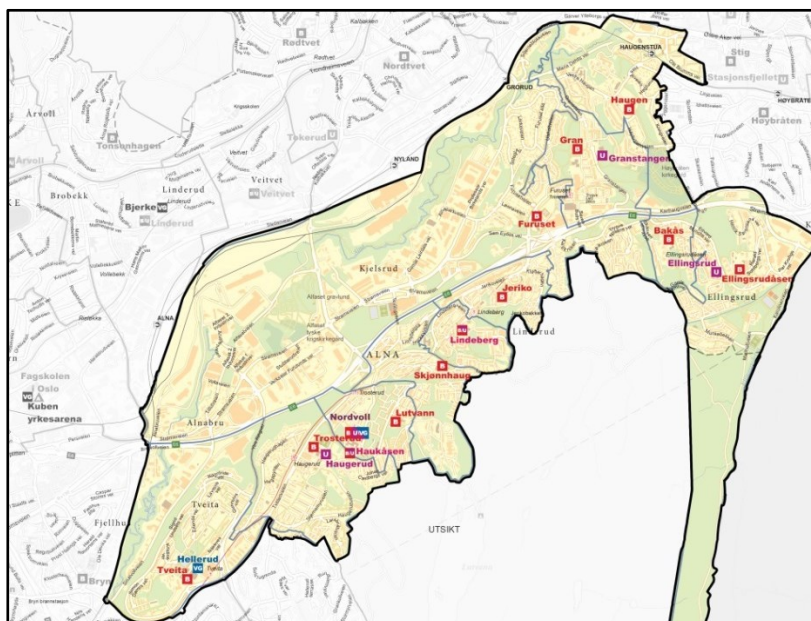
Kapasitet og behov etter tiltak

I konseptvalgutredningen for området ble det vurdert å være tilstrekkelig med kapasitet i planperioden på grunn av rom for høy oppfylling på skolene. Utviklingen følges nøye og det vurderes fortløpende muligheter for å sikre skoletomt i området for etablering av skole etter planperioden.

På ungdomstrinnet er det forventet å være overkapasitet gjennom hele planperioden. Framskrivingene for dette området har variert betydelig de seneste årene. På grunn av usikkerheten i framskrivingene opprettholdes kapasiteten i området.

OMRÅDE 12 GRORUDDALEN ØST

Grunnskolekapasitet i området

Skole	Barnetrinnskapasitet	Ungdomstrinnskapasitet
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Bakås	B1	
Ellingsrudåsen	B3	
Ellingsrud		U4
Furuset	B2	
Gran	B2	U4
Haugen	B2	U2
Haugerud		U6
Jeriko	B1	
Lindeberg	B2	U3
Lutvann	B2	
Skjønnehaug	B2	
Trosterud	B2,5	
Tveita	B2	
Total kapasitet 2015	B10	U10
Vedtatte endringer		
Nye Granstangen skole bygges som U6 (2015), nåværende B2U4 rives	- B2	+ U2
Omgjøring Haugen fra B2U2 til B4 (2016)	+ B2	- U2
Ny skole ved Verdensparken (2020)	+ B4	
Totale vedtatte endringer	+ B4	

Status planlagte og vedtatte utbyggingsprosjekter

Omgjøring og utvidelse av Haugen skole forventes ferdigstilt i januar 2016. Det planlegges samtidig totalrehabilitering av skolen.

Ny Granstangen ungdomsskole (OPS) ferdigstilles som vedtatt til skolestart 2015. Skolen er del av FutureBuilt-programmet.

Det planlegges med ny skole ved Verdensparken på Furuset med fire klasserekker på barnetrinnet. Fremdrift tilpasses boligutbyggingen i området, som er del av FutureBuilt som områdesatsing.

Utvikling i området

Det er ikke forventet en vesentlig økning av elevtallet i området i planperioden. Det er i kommuneplanen lagt opp til omfattende boligbygging etter planperioden.

Kapasitetsutfordringer

Det er behov for økt kapasitet på barnetrinnet i planperioden. Ny skole i Verdensparken vil dekke opp for kapasitetsbehovet, og også ta høyde for deler av veksten som er forventet etter planperioden. I påvente av at den nye skolen står ferdig, foreslås det midlertidig å benytte den gamle grendeskolen på Gran skole.

Det er flere skoler i området som er i dårlig forfatning og flere skoler med midlertidig kapasitet som må fjernes:

- Ellingsrud skole og Ellingsrudåsen skole er i dårlig forfatning og er å betrakte som utgående kapasitet. Det foreslås derfor å sette i gang et utredningsarbeid.
- På Jeriko skole er det midlertidig paviljong som huser skolens lærerarbeidsplasser. Skolen er helt avhengig av arealene. Paviljongen er ikke godkjent lenger enn til 2017. På Skjønnehaug skole er det paviljong med fire klasserom som må fjernes i 2016. Per i dag er det kun deler av paviljongen som benyttes. Det foreslås å utrede muligheter for å erstatte midlertidig kapasitet på de to skolene.

Eiendoms- og byfornyelsesetaten tar sikte på en områdeutvikling av Haugerud senterområdet og vurderer også skoler og flerbrukshall. Utdanningsetaten vil fram mot neste skolebehovsplan vurdere å igangsette et utredningsarbeid for utskiftning og nyetablering av skoler i området.

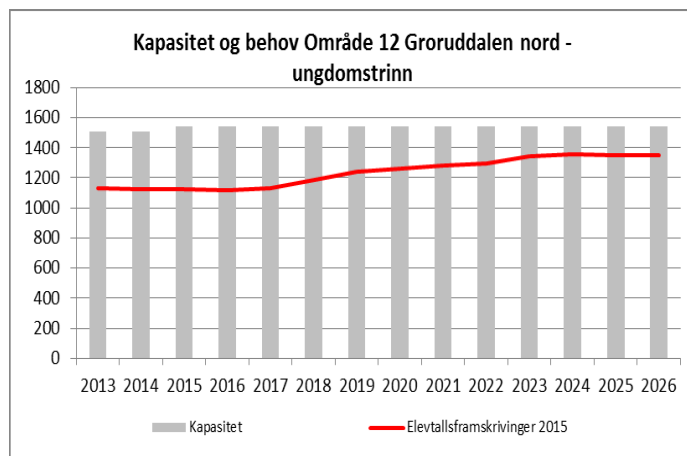
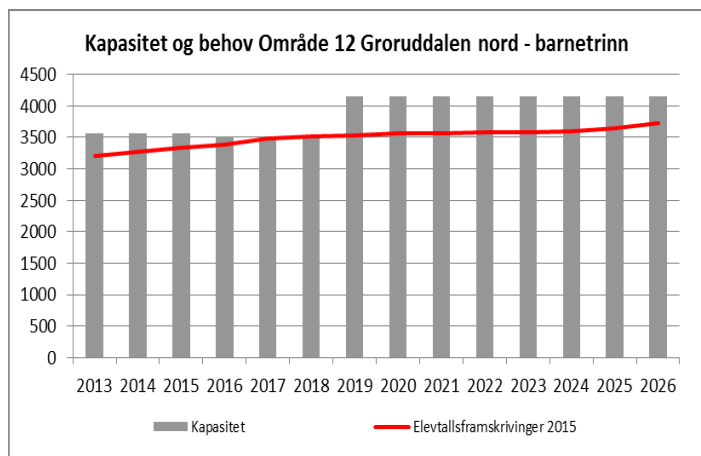
Forslag til tiltak og utredninger

Det foreslås ingen nye tiltak i området.

Det utredes mulige erstatninger av kapasiteten på skolene Ellingsrud og Ellingsrudåsen. Utredningen vil også omfatte Bakås skole.

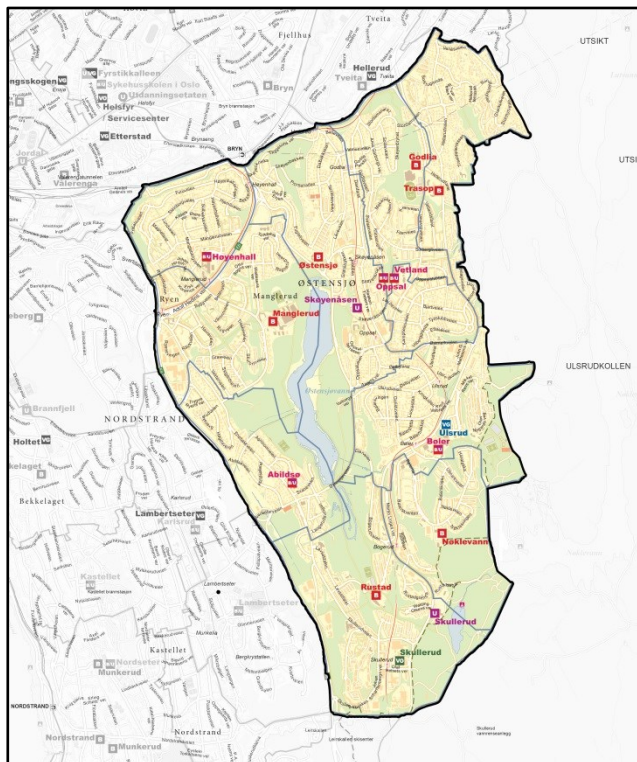
Det utredes mulige erstatninger av midlertidig kapasitet på Jeriko og Skjønnehaug skoler.

Kapasitet og behov etter tiltak

Med planlagte tiltak er det forventet å være overkapasitet i området i perioden. Det er forventet betydelig boligbygging og utvikling etter planperioden. Det er foreløpig vurdert ikke å være grunnlag for å redusere kapasiteten i området.

OMRÅDE 13 ØSTENSJØ

Grunnskolekapasitet i området

Skole	Barnetrinnskapasitet	Ungdomstrinnskapasitet
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Godlia	B3	
Oppsal	B2	U2
Skøyenåsen		U5
Trasop	B4	
Østensjø	B2	
Abildsø	B2	U3
Høyenhall	B2	U3
Manglerud	B2	
Bøler	B3	U3
Nøklevann	B2,5	
Rustad	B3	
Skullerud		U5
Total kapasitet 2015	B6	U6
Vedtatte endringer		
Manglerud (byggetrinn 1) (2016)	+ B2	+ U1
Manglerud (byggetrinn 2) (2017)		+ U6
Totale vedtatte endringer		+ U7

Status planlagte og vedtatte utbyggingsprosjekter

Godlia skole ble utvidet til tre klasserekker som planlagt i 2014.

Trinn 1 i utbyggingen av Manglerud skole blir ferdigstilt 2016. Det gir en utvidelse på to klasserekker på barnetrinnet og én klasserekke på ungdomstrinnet.

Trinn 2 på Manglerud skole er planlagt ferdigstilt 2017. Det gir en ytterligere kapasitetsøkning på seks klasserekker på ungdomstrinnet. Det legges opp til å etablere tilbud med International Baccalaurate (IB) på skolen.

Utvikling i området

Det er forventet svak nedgang i elevtallet i løpet av planperioden, mens det i tidligere framskrivinger ble det angitt en vekst i området. Det er høy oppfylling på flere av skolene. På grunnlag av framskrivingene fra 2014 og erfaringer med høy oppfylling og utfordringer i forbindelse med skolestart på flere av skolene, ble det satt i gang konseptvalgutredning for å øke kapasiteten i området.

Kapasitetsutfordringer

Området er slått sammen av tidligere har vært område 14, 15 og 16.

I konseptvalgutredningen ble utvidelse av Skøyenåsen skole med to klasserekker på barnetrinnet, slik at det blir en kombinert barne- og ungdomsskole, vurdert som det beste alternativet. Grunnlaget for å utvide med to klasserekker er ikke lenger til stede, men det er press på noen av skolene i området og framskrivingene er usikre. For å ta høyde for usikkerheten, foreslås det å forprosjektare utvidelser av Skøyenåsen og Østensjø skoler. Det vil gjøre det mulig å utvide en eller begge skoler raskt ved behov.

I sammenheng med at Vetland skole planlegges utvidet, vil det bli gjennomført mindre tilpasninger av anlegget på Oppsal skole.

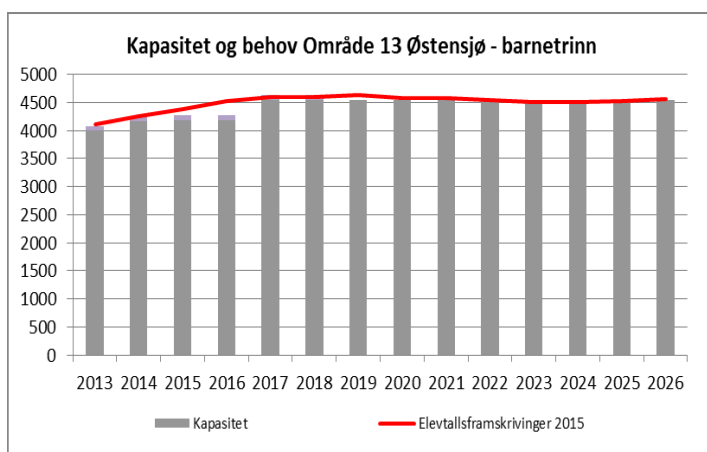
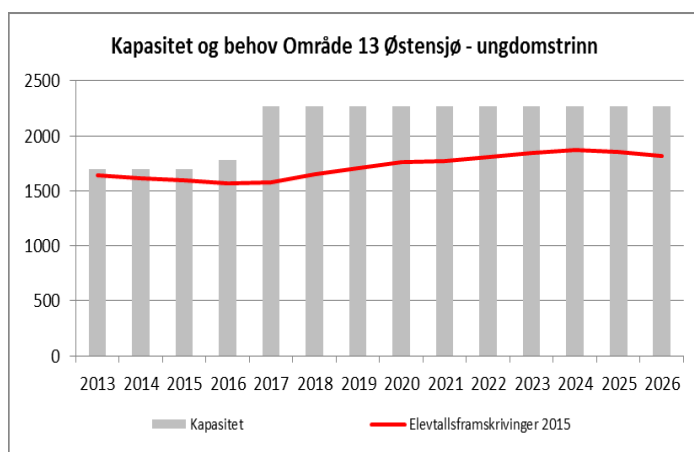
I forbindelse med behandlingen av skolebehovsplanen 2014-2024 ble det vedtatt å utrede mulige utvidelser av Abildsø skole ved hjelp av rektorboligen. Det er vurdert som ikke mulig å benytte rektorboligen til skolelokaler.

Det er i dag paviljong ved Rustad skole som er godkjent til 2019. Det foreslås å utrede hvordan denne kapasiteten skal erstattes.

Forslag til nye tiltak og utredninger

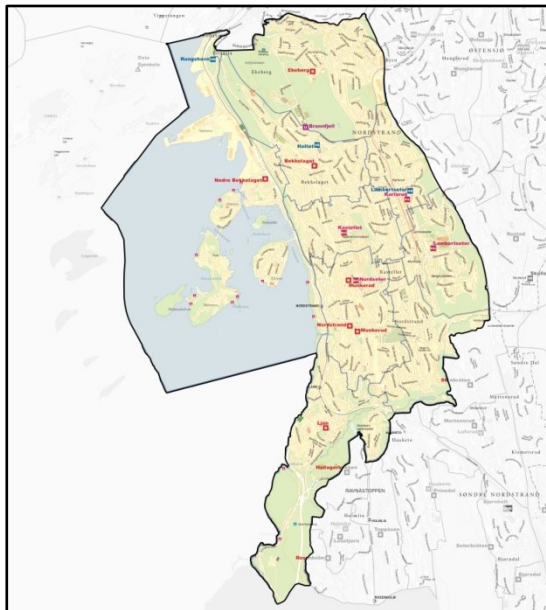
Prosjektering av utvidelse av Skøyenåsen og Østensjø skoler med én klasserække til B3. Det utredes muligheter for erstatning av paviljong ved Rustad skole

Kapasitet og behov etter tiltak

Overkapasiteten på ungdomstrinnet er stor i starten av perioden, men avtar mot slutten. Utdanningsetaten kan ikke se at det er grunnlag for å redusere kapasiteten. Flere av skolene i området har i dag en høy oppfylling. Det er knyttet usikkerhet til framskrivingene, da det tidligere var forventet høyere elevtallsvekst. Utviklingen i området følges nøye.

OMRÅDE 14 NORDSTRAND

Grunnskolekapasitet i området

Skole	Barnetrinnskapasitet	Ungdomstrinnskapasitet
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Bekkelaget	B3	
Brannfjell		U6
Ekeberg	B4	
Nedre Bekkelaget	B2	
Lambertseter *	B3	U2
Karlsrud	B2	U2
Kastellet	B2	U2
Ljan	B2	
Munkerud	B3	
Nordseter		U6
Nordstrand	B3	
Total kapasitet 2015	B24	U18
Vedtatte endringer		
Munkerud utvides (2016)	+ B1	
Nordseter utvides (2016)	+ B3	
Nordstrand vgs omgjøres til U4 (2016)		+ U4
Totale vedtatte endringer	+ B4	+ U4

Status planlagte og vedtatte utbyggingsprosjekter

Ekeberg skole ble ferdig utvidet 2014. Flerbrukshallen er tatt i bruk i 2015.

Nordseter skole utvides med barnetrinn med tre paralleller. Prosjektet var ferdigstilt i 2014. Gymsalene bygges slik at de også kan benyttes til tennis. Kapasitetsutvidelsen benyttes i dag som erstatningslokaler for deler av Munkerud skole i perioden 2014 til 2016.

Nytt skoleanlegg for Munkerud skole gir en utvidelse på én klasserekke. Prosjektet ferdigstilles som vedtatt i 2016. I byggeperioden benyttes Nordstrand og Nordseter skoler som erstatningslokaler.

Nordstrand videregående skole gjøres om til ungdomsskole med fire klasserrekker og ferdigstilles i 2014, som vedtatt. Skolen benyttes som erstatningslokale for deler av Munkerud skole fra 2014 til 2016. Ytterligere utvidelse forprosjekteres som beredskap for endret kapasitetsbehov.

Utvikling i området

På grunnlag av framskrivingene er det forventet et rimelig stabilt elevtall, men med en svak nedgang mot slutten av perioden. Området er tett bebyggt og det er vanskelig å finne egnede arealer for kapasitetsøkende tiltak. I kommuneplanen er det lagt opp til en fortetting av området, men ikke store utviklingsområder med omfattende boligbygging.

Kapasitetsutfordringer

Nord på Nordstrandsplatået er det press på Ekeberg skole og Brannfjell ungdomsskole. Det ble høsten 2014 og våren 2015 utarbeidet konseptvalgutredning for området nord på Nordstrandsplatået.

På barnetrinnet er det anbefalt å etablere midlertidig kapasitet med kapasitet på én klasserække i området i påvente av at ny skole i Bjørvika står ferdig. På ungdomstrinnet er det anbefalt å utvide Brannfjell skole med én klasserække ved relativt enkle tiltak. Det er naturlig at ny skole i Bjørvika vil få inntaksområde som avlaster Ekeberg skole og Brannfjell skole og det er derfor ikke nødvendig å bygge opp mer permanent kapasitet i dette området.

Undervisningsbygg har meldt at Lambertseter skole har betydelig rehabiliteringsbehov. Paviljongene på Lambertseter fjernes til skolestart 2015. Det gjøres mindre tiltak i det permanente skolebygget for å erstatte paviljongkapasiteten.

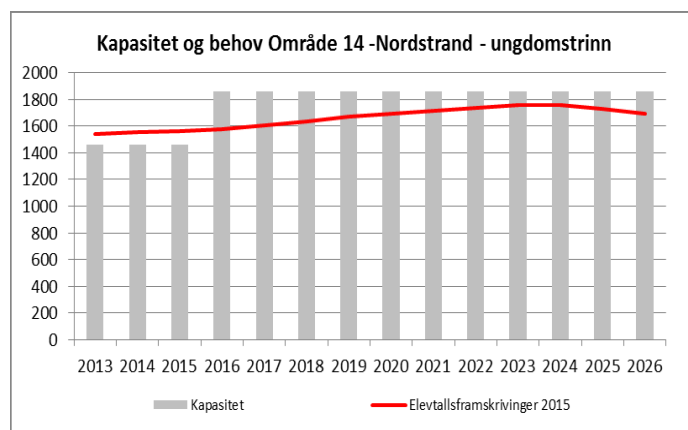
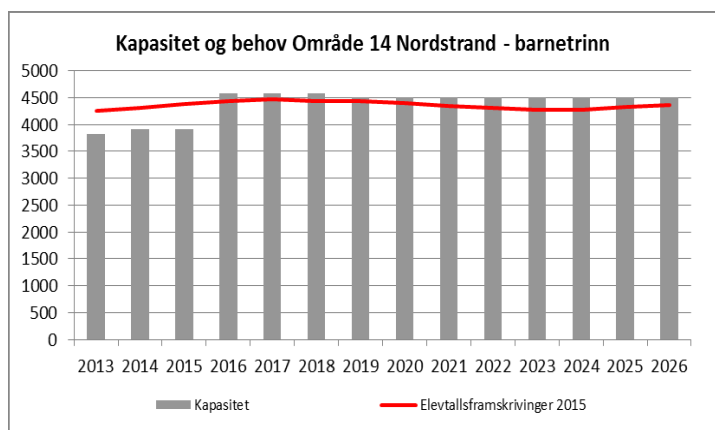
Sør i området er det tilstrekkelig kapasitet med utbyggingstiltakene som er vedtatt.

Forslag til nye tiltak og utredninger

Brannfjell skole utvides med én klasserække til U7 til skolestart 2016.

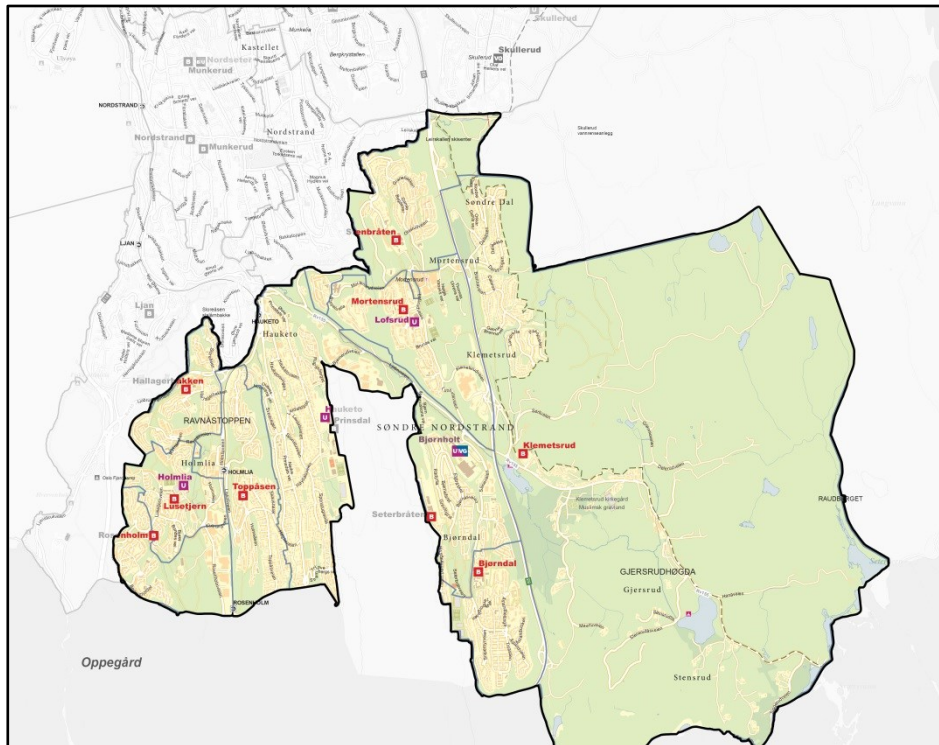
Det etableres midlertidig kapasitet i området til skolestart 2016 som benyttes fram til ny skole i Bjørvika, som er planlagt ferdig i 2022.

Kapasitet og behov etter tiltak

De allerede vedtatte tiltakene og nye tiltak som foreslås er forventet å dekke behovet gjennom planperioden. Det er imidlertid usikkerhet knyttet til framskrivingene. Skolene i området er også i dag høyt oppfylt og mindre endringer i forventningene om elevtallsvekst kan medføre behov for tiltak. Utdanningsetaten følger utviklingen i området nøye.

OMRÅDE 15 SØNDRE NORDSTRAND

Grunnskolekapasitet i området

Skole	Barnetrinnskapasitet	Ungdomstrinnskapasitet
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Bjørndal	B3	
Bjørnholt		U6
Hallagerbakken	B3	
Hauketo		U5
Holmlia		U6
Klemetsrud	B2	
Lofsrud		U6
Lusetjern	B2	
Mortensrud	B3	
Prinsdal	B3	
Rosenholm	B3	
Seterbråten	B2	
Stenbråten	B3	
Toppåsen	B2,5	
Total kapasitet 2015	B26,5	U23

Status planlagte og vedtatte utbyggingsprosjekter

Det er ingen planlagte eller vedtatte tiltak i området

Utvikling i området

Framskrivingene de seneste årene har vært stabile og antydnet kun svak vekst eller nedgang i elevtallet. Utdanningsetaten forventer et stabilt elevtall i området gjennom planperioden. Etter planperioden er det lagt opp til omfattende utbygging av Gjersud – Stensrudområdet.

Kapasitetsutfordringer

Det er god kapasitet i området i dag og det er forventet at det skal holde seg gjennom planperioden.

Hovedutfordringen i området er skoler som er i dårlig forfatning og midlertidige lokaler som må avvikles. Mortensrud skole er i dårlig stand og Undervisningsbygg har meldt skolen som utgående kapasitet fra ca. 2020. Utdanningsetaten har i konseptvalgutredning vurdert ulike løsninger for erstatning av skolen. Rehabilitering av eksisterende skole, nybygg på samme tomt og nybygg på ny tomt er vurdert.

Utdanningsetaten foreslår å bygge ny Mortensrud skole på ny tomt med samme kapasitet som i dag, men tilrettelagt for enkel utvidelse til B4. Skolen kan da være i dagens anlegg fram til det nye står ferdig og slippe midlertidige lokaler. Den anbefalte tomten er i kommunalt eie, ligger sentralt på Mortensrud og i umiddelbar nærhet til planlagte idrettsanlegg. Å bygge en ny skole her vil bidra til å gi skolen nye muligheter, og dagens skoletomt kan frigjøres for andre formål.

Det er utredet mulige løsninger for å erstatte paviljong på Klemetsrud, i tillegg til å ta høyde for eventuell elevtallsvekst som følge av Gjersrud-Stensrudutbyggingen. Fram mot neste rullering av planen vil det vurderes hvordan kapasiteten skal erstattes.

På Prinsdal skole er det midlertidige lokaler som må erstattes i 2018. Det settes i gang en utredning for å vurdere ulike løsninger.

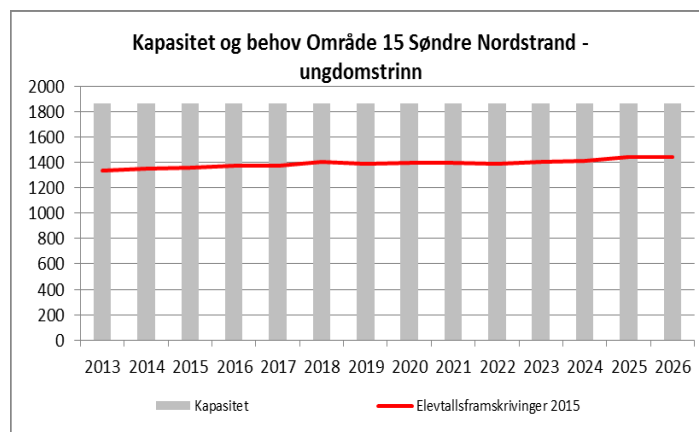
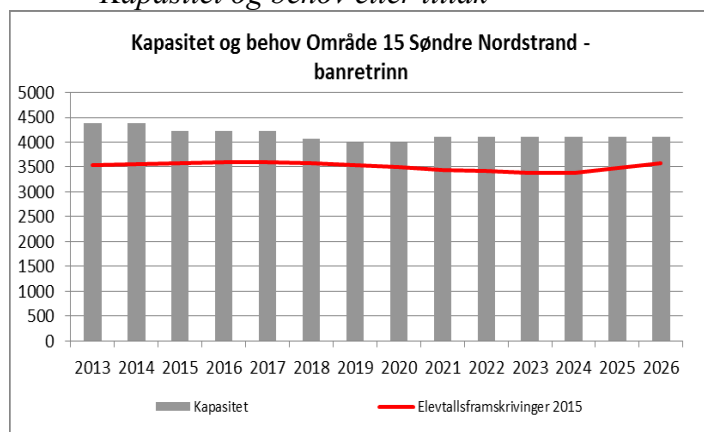
På Hallagerbakken skole er det midlertidige lokaler. Paviljongen er i dårlig forfatning og må fjernes 2016. Det vurderes om dette kan løses ved hjelp av mindre justeringer i inntaksgrensene til skolen eller om lokalene må erstattes.

Forslag til nye tiltak og utredninger

Ny Mortensrud skole på ny tomt, samt flerbrukshall. Skolen planlegges ferdigstilt 2021.

Det utredes muligheter for erstatning av paviljong ved Prinsdal skole.

Kapasitet og behov etter tiltak

Selv om det er forventet overkapasitet gjennom hele perioden for området sett under ett, kan det være enkelte skoler som kan få kapasitetsutfordringer når midlertidige lokaler fjernes. På grunn av usikkerhet i framskrivingene og forventninger om elevtallsvekst etter planperioden vurderes det som nødvendig å opprettholde permanent kapasitet i området.

VIDEREGÅENDE OPPLÆRING

Det er de siste årene åpnet en rekke nye videregående skoler i Oslo. Disse er blitt etablert dels som følge av økning av antall elever på videregående nivå, og dels som følge av nødvendig omstrukturering for å gi skoleplass til barneskoleelever i deres nærområde.

Oversikt over skoletilbudet fra høsten 2015

Berg	Fyrstikkalléen (F21)	Lambertseter
Bjerke	Hartvig Nissen	Nordvoll
Bjørnholt	Hellerud	Nydalen
Blindern	Hersleb	Oslo Handelsgymnasium
Edvard Munch	Holtet	Oslo Katedralskole
Eikelund	Kirkeveien	Persbråten
Elvebakken	Kongshavn	Stovner
Etterstad	Kongsskogen	Ullern
Fagerborg	Kuben	Ulsrud
Foss		

I videregående opplæring velger elevene mellom ni yrkesfaglige og tre studieforbereende utdanningsprogram. Yrkesfaglige utdanningsprogrammer gir yrkeskompetanse. Hovedmodellen er to år i videregående skole og to år med opplæring i bedrift (lærekontrakt). De studieforbereende utdanningsprogrammene er stort sett treårige, og legger vekt på teoretisk kunnskap og forbereder til videre studier.

Mål for videregående opplæring

Et hovedmål for Oslo skolen er at flere elever skal fullføre og bestå videregående opplæring. Det nasjonale målet er at 90 prosent av elevene skal fullføre og bestå videregående opplæring. I dag fullfører og består 78 prosent av elevene i Oslo.

Det er i all hovedsak elevens faglige grunnlag og skolens innhold som gjør at elever fullfører videregående skole med bedre resultat. Etablering av nye videregående skoler er drevet av behov for nye elevplasser. Samtidig dokumenterer bortvalgsundersøkelsen at innfrielse av førstevalg ved inntak til videregående skole øker sannsynligheten for å fullføre og bestå med fem prosent. Det er derfor viktig at de videregående skolene er attraktive.

Strategier ved etablering av nye videregående skoler

Den grunnleggende strategien er å etablere attraktive skoler som elevene søker seg til og som bidrar til å øke andelen som fullfører og består videregående opplæring og kommer ut i arbeid eller i høyere utdanning. Utdanningsetaten har definert attraktive skoler slik:

- Godt lokaliserte skoler
- Tydelige faglige profiler
- Nærhet til næringsliv/andre samarbeidspartnere,
- Fagtilbud som ivaretar både søkernes ønsker og samfunnets framtidige behov for arbeidskraft.

En sekundær strategi er å utnytte potensialet i etablerte tilbud ved å utvide skoler med god tilsøkning og som har god beliggenhet for å nås for elever fra hele byen.

Porteføljene av videregående skoler skal ha ulike, sterke fagprofiler og være attraktive for elever med ulike interesser. Slik får elevene flere muligheter til målrettede valg. Flere

attraktive skoler kan føre til en jevnere søkning, slik at flere kommer inn på den skolen de ønsker. Dette bidrar i følge bortvalsundersøkelsen til at flere fullfører og består.

Utdanningsetaten vurderer det som lite hensiktsmessig å etablere nye videregående elevplasser uten at disse med sannsynlighet vil være attraktive og bidra til at flere elever fullfører og består videregående opplæring med gode resultater. Uten et sterkt konsept som kan gjøre skolen attraktiv for elevene er det stor risiko for at skoleplassene blir stående tomme.

Elevtallsvekst videregående opplæring

Det er anslått en vekst på om lag 4 000 elever i videregående skole fram til 2026. Dette utgjør et behov for 2 600 nye plasser i perioden fram til 2026.

Behovsanalysen for videregående opplæring tar hensyn til generell elevtallsvekst, elevenes søkermønster og forventninger om samfunnets behov for arbeidskraft og utdanning i framtiden. Analyser viser at det er størst behov for nye elevplasser innen studiespesialisering og helse- og oppvekstfag.

Status vedtatte og planlagte prosjekter

Ullern videregående skoles nye lokaler er et OPS-prosjekt som bygges ut i regi av Oslo Cancer Cluster Innovation Park. I tillegg til skolens nåværende utdanningsprogram studiespesialisering og medier og kommunikasjon, skal skolen ha elektrofag, teknikk og industriell produksjon (laboratoriefag) og helse- og oppvekstfag.

Skolen ligger i tilknytning til forskning og næringsliv. En skolefaglig avtale legger grunnlaget for tett samarbeid mellom de ulike partene. Intensjonen er å styrke samarbeids- og utviklingsmulighetene og bidra til at elevene utvikler deres nysgjerrighet og inspireres til en videre karriere innen forskning og innovasjon. Dette samarbeidet er allerede i gang. Ullern videregående skole holder til i midlertidige erstatningslokaler, og vil ta i bruk nytt bygg til skolestart 2015.

Valle videregående skole bygges som OPS-prosjekt i samarbeid med Vålerenga Idrettsforening (VIF). Skolen vil tilby studiespesialisering med toppidrett og idrettsfag og vil ha et eget tilbud for elever som ønsker alternativt skoletilbud. Opplæringen skal skje gjennom et omfattende skolefaglig samarbeid med eksterne aktører. Ferdigstilling er avhengig av framdriften av stadionanlegget til VIF. Det antas nå at skolen kan stå ferdig til skolestart 2018, etter at husleieavtale er fremforhandlet og reguleringsplan vedtatt, men framdriften til skoleprosjektet er fortsatt usikker.

Etterstad videregående skole skal delvis rives og bygges ny (bygg E), og delvis rehabiliteres. Igangsetting av arbeider må avvete og samordnes med eventuelle andre bygningsmessige tiltak som følge av eventuell utvidelse med studiespesialisering.

Forslag til nye tiltak

Utvidelse av Etterstad videregående skole med studiespesialisering (360 plasser) forutsatt at det samtidig utvikles et godt skolekonsept som vil være attraktivt for elever i målgruppen reiseliv, restaurant- og matfag. Det pågår et prosjekt som utreder skolefaglig konsept, profil og gjennomføringsmodell for et tilbud i tråd med dette.

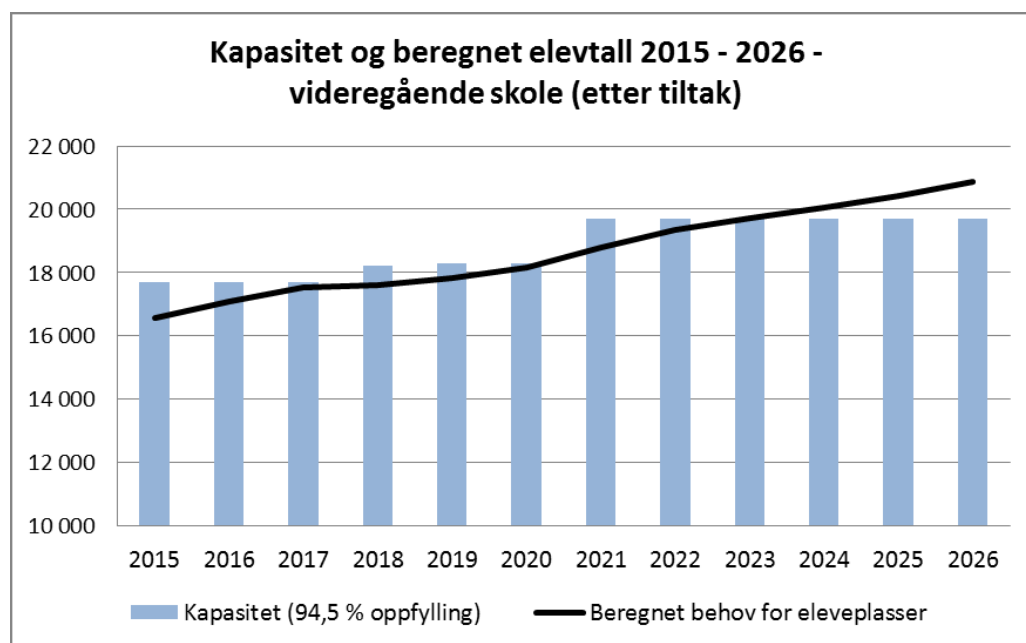
Utvidelse av Fyrstikkalleen skole. Skolen er veietablert og godt søkt. Det foreslås å etablere én ekstra klasserekke (90 plasser) studiespesialisering ved skolen.

Utvidelse av Edvard Munch videregående skole med lokalene til Kunstindustrimuseet. Kunstindustrimuseet ligger vegg-i-vegg med Edvard Munch vgs og er vedtatt flyttet til nytt Nasjonalmuseum ved Vestbanen, med planlagt ferdigstilt i 2020. Som foreslått i tidligere skolebehovsplaner kan skolen få plass til 450 nye elever, hvorav 360 plasser til studiespesialisering. Ved en utvidelse vil Edvard Munch vgs få en mer hensiktsmessig planløsning i forhold til skolens tilbud. Edvard Munch vgs åpner til skolestart 2015 og det er god søkning til studiespesialisering første skoleår. En utvidelse innen dette tilbudet vil styrke fagmiljøet.

Ny videregående skole med helse- og oppvekstprofil foreslås etablert. Det er identifisert et stort fremtidig arbeidskraftbehov innen helse og oppvekst. Målet er å få flere elever til å søke helse- og oppvekstfag, holde et høyt faglig nivå og ikke minst få elevene til å fortsette i yrker innen denne sektoren. En ny skole i samarbeid med en helseaktør vil kunne bli en attraktiv og praksisnær læringsarena. Dette forutsetter en skolefaglig avtale i tillegg til husleieavtale. Potensialet for å kunne øke kapasitet, attraktivitet og fornyet faglig innhold i denne opplæringen er stort, og det bør derfor utredes videre med sikte på skolefaglig samarbeid om en ny videregående skole med 500-600 elevplasser.

Oppsummering

Utdanningsetaten legger vekt på at nye kapasitetsøkende tiltak skal bidra til å realisere målsettingen om at elevene fullfører skoleløpet med gode resultater. De anbefalte tiltakene som foreslås nå dekker ikke behovet i hele perioden. Parallelt med fremlegging av denne planen utredes ytterligere konsepter og skoleløsninger som vil bli fremmet i neste skolebehovsplan.

SÆRSKILTE BYOMFATTENDE TILBUD

Osloskolen har flere byomfattende spesialtilbud for elevgrupper med stort behov for tilrettelegging og fagkompetanse som nærskolene ikke har samme mulighet til å tilby.

Grunnskoleelever med omfattende behov for spesialundervisning kan søke om skolebytte til byomfattende spesialgrupper eller spesialskoler. Nyankomne elever med svake eller ingen kunnskaper i norsk gis tilbud om opplæring i mottaksgrupper og alfabetiseringsgrupper eller ved det nyopprettede språksenteret ved Sofienberg skole.

Elever på videregående skole med omfattende behov for spesialundervisning kan søke tilrettelagt opplæring i egne grupper innenfor de fleste utdanningsprogrammene, eller plass på spesialskole. I tillegg finnes flere ulike spesialtilbud til minoritetsspråklige elever med kort botid i Norge.

De byomfattende spesialtilbudene kan deles inn i følgende underkategorier:

- I. Spesialundervisning
 - a. Spesialskoler
 - b. Spesialgrupper/særskilt tilrettelagte grupper
- II. Mottaks- og alfabetiseringsgrupper og språksenteret

SPESIALUNDERVISNING

Dagens situasjon

Byomfattende spesialgrupper tilrettelagt for elever med ulike funksjonshemninger og lærevansker omfatter i underkant av 1600 elevplasser i skoleåret 2014/2015. Tilbudet er etablert ved 38 grunnskoler, 16 videregående skoler og 11 spesialskoler. Elever med sammenlignbare behov grupperes, for å tilby god faglig undervisning, i følgende kategorier: multifunksjonshemming, autisme, psykisk utviklingshemming, hørselshemming, språkvansker, psykiske vansker, atferdsvansker og generelle lærevansker.

Status vedtatte og igangsatte prosjekter

Vetland skole utvides med et 1-13-tilbud for døv-blinde. Bygget er planlagt ferdigstilt 2017, men ferdigstillestidspunkt avhenger av pågående drøftinger med staten om muligheter for å ta i mot elever fra andre kommuner. Samtidig med byggearbeider på Vetland skole vil det bli foretatt mindre tilpasninger på tvillingskolen Oppsal.

Blindernveien skole flyttes til nytt bygg på Kringsjå skole i 2016. Nybygget har også plass til én byomfattende spesialgruppe for 12 autister, til erstatning for en midlertidig paviljong ved Kringsjå skole.

Voksen skoles spesialgruppe får nye lokaler, med ferdigstillelse 2016.

Nordvoll skole foreslås utvidet med et eget tilbud for spesielt krevende elever som må ha egne lokaler som er adskilt fra de andre elevene ved skolen.

Ved flere av de nye skolene under planlegging/bygging er det arealer til spesialgrupper:

Skole	Ferdig	Antall	Type elever
Veitvet skole	2015	8	Elever med generelle lærevansker
Teglvirket skole	2015	10	Multifunksjonshemmede elever (fra Hasle)
		10	Psykisk utviklingshemmede elever

Løren skole	2018	8	Elever med autisme
		12	Psykisk utviklingshemmede elever
Vollebekk skole	2017	8	Multifunksjonshemmede elever
		8	Psykisk utviklingshemmede elever
		8	Elever med autisme
Bjørnveien skole	2018	16	Elever med autisme
		8	Multifunksjonshemmede elever

Bakgrunn og utfordringer

Prognostisering av behov for økning i spesialavdelingsplasser baseres i utgangspunktet på generell elevtallsutvikling. Den generelle elevtallsøkningen, kombinert med en økning av elever med bestemte diagnoser, gjør at det vil være et stadig større behov for elevplasser innenfor de ulike vanskekategoriene.

I beregninger av behovet for spesialavdelingsplasser er det lagt til grunn at behovet følger den generelle elevtallsveksten. Det er imidlertid momenter som gjør at dette i visse tilfeller bør modifiseres, spesielt innenfor vanskekategoriene autisme, multifunksjonshemming og psykisk utviklingshemming:

- Omfanget av elever med slike diagnoser følger ikke nødvendigvis den generelle elevtallsutviklingen. Utviklingen innenfor medisinsk behandling og diagnosekriterier er faktorer som påvirker behovet. Det kan være store naturlige svingninger fra år til år.
- Erfaringstall viser at familier med barn i denne kategorien i større grad flytter til Oslo enn ut av Oslo.
- Nærskolenes rammebetingelser endres, noe som vil påvirke behov for slike plasser. Særskilt elevpris gir skolene større mulighet til å tilrettelegge for elever med store behov.
- Det vil de nærmeste årene være større tilstrømning enn avgang til videregående skole.

For å sikre sterke fagmiljø med god fleksibilitet bør enhetene i spesialgruppene ha 12-24 elevplasser. For spesialgrupper i grunnskole tilstrebes lokalisering ved 1-10-skoler, evt. ved ungdomsskoler med kort avstand/tilknytning til videregående skoler, for å gi elevene et stabilt tilbud i ett område over tid. Enhetene bør kunne ha tilbud for flere type vansker, for å sikre mulig fleksibilitet i dimensjoneringen.

Kapasitet og behov etter tiltak – grunnskolen

Tilbudet til kategoriene autisme og psykisk utviklingshemming dekker det anslåtte behovet fram til 2025. Årlige justeringer av aktivitetsplanen kan dekke behov fra 2016 til 2023 for kategoriene generelle lære- og atferdsvansker og multi-funksjonshemming.

MOTTAK OG ALFABETISERING

Dagens situasjon – grunnskoler

Innføringstilbudet for nyankomne elever med svake eller ingen kunnskaper i norsk er tredelt:

- Alfabetiseringsgrupper for elever fra 2. til 10. trinn med liten/ingen tidligere skolegang.
- Mottaksgrupper for elever fra 2. til 10. trinn for elever som har en del tidligere skolegang.
- Senter for intensiv språkopplæring 5. til 10. trinn, Språksenteret ved Sofienberg skole :
For elever som kun mangler norskkunnskaper.

Det er ikke behov for alfabetiserings- og mottaksgrupper ved alle skoler. Gruppene er lokalisert ved noen grunnskoler. Elevene ved Språksenteret skal overføres til nærskolen etter ca. fem måneder, mens gjennomsnittlig oppholdstid i mottaksgruppene er ca. ett år.

Dagens situasjon – videregående skoler

Oslo kommune har flere ulike tilbud til minoritetsspråklige elever i alderen 16-19 år, med kort botid og mangelfulle norskkunnskaper. Det finnes tilbud både til elever med god og mangelfull skolebakgrunn:

- Grunnleggende norskopplæring (for elever med mangelfulle ferdigheter i norsk)
- Grunnskoleopplæring (for elever med mangelfull skolebakgrunn)
- Forberedende Vg1 (norskopplæring for viderekomne med god skolebakgrunn)
- Treårig løp i studiespesialisering (for elever med god skolebakgrunn, men behov for styrking i norsk og/eller engelsk)
- Ettårig komprimert løp for elever med fullført videregående opplæring fra utlandet, men som ikke har godkjent studiekompetanse

Behov

Prognostisering av langsiktig behov baseres i utgangspunktet på generell elevtallsvekst, men det kan være store årlige variasjoner avhengig av innvandring til Norge. Et anslag basert på framskrivningstall og med dagens situasjon lagt til grunn viser at det forventes behov for flere plasser i perioden.

I årets framskrivninger er det lagt inn et høyalternativ, et mellomalternativ og et lavalternativ for innvandring. I lavalternativet ser vi ingen ytterligere vekst i innvandringen til Oslo fra utlandet, i mellomalternativet vokser antall elever i målgruppa i takt med den generelle elevtallsveksten. Høyalternativet er basert på den faktiske veksten i behovet for innføringstilbudet de siste fem skoleårene.

I Befolkningsframskrivninger 2014-2100: Inn- og utvandring (Statistisk sentralbyrå 2014) er det beregnet tre alternativer for innvandring. Disse vises i figuren til høyre. Økningen i innvandring de siste årene har vært langt større enn den generelle befolkningsveksten. Figuren illustrerer den store usikkerheten knyttet til framskriving av innvandringsrater.

Grunnskoleopplæring for 16-19-åringer legges til videregående skoler. Undervisningstilbudet til grunnleggende norskopplæringen for elever 16-19 år holder midlertidig til i tidligere Bredtvet skole. Dett tilbudet er såpass omfattende at det vanskelig lar seg innpasse i øvrige ordinære skoleanlegg.

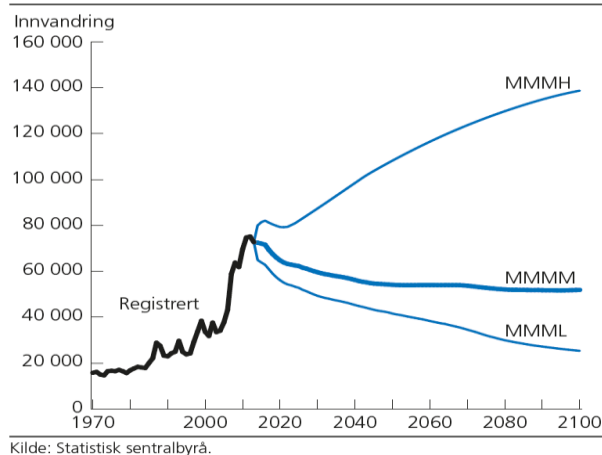
Foreslåtte tiltak

Det utredes en permanent løsning for grunnleggende norskopplæringen 16-19 år som til og med skoleåret 2016/17 holder til i Bredtvet skoleanlegg.

Etablering av eget tilbud for særskilt krevende elever ved Nordvoll skole.

Befolkningsframskrivninger 2014-2100: Inn- og utvandring

Figur 9. Innvandring i alt. Registrert og framskrevet i tre alternativer for innvandring

FAGSKOLEN

Utdanningstilbudet

Fagskolen er en NOKUT-godkjent tertiærutdanning og tilbyr korte, yrkesrettede utdanninger som et alternativ til universitets- og høyskoleutdanning. Søkere må ha fullført videregående skole fra yrkesfaglige utdanningsprogram med fagbrev eller tilsvarende realkompetanse for å få inntak. Fagskoleutdanningen har, når den tas som fulltidsutdanning, et omfang på minimum et halvt studieår og maksimum to studieår. Kompetansen kan brukes direkte i arbeidslivet. Det er under utredning om Fagskolen skal overtas av staten.

Fagskolen Oslo Akershus har fra høsten 2013 vært lokalisert på Kuben Yrkesarena og har studenter fra tilnærmet alle fylker i Norge. Hovedtyngden av studentene er fra Oslo og Akershus fylke. Det tilbys skoleåret 2014-15 utdanning innenfor seks tekniske fag både på heltid og deltid og innen fem helse- og sosialfag på deltid. Skolen samarbeider med andre utdanningsinstitusjoner, privat næringsliv og offentlige aktører for å sikre ivaretagelse av arbeidslivets behov for kompetanse og videreutvikling av skolens tilbud.

Kapasitet og behov

Fagskolen Oslo Akershus hadde høsten 2014 757 studenter. 225 av disse var heltidsstudenter og 294 deltidsstudenter. Omregnet til heltidsstudenter gir dette et studenttall på 537,5.

Skolen har god søkning og full kapasitetsutnyttelse i de fleste tekniske fag. Innen helse- og sosialfag er det fremdeles rom for økning i kapasiteten. Gjennom sammenslåingen av fagskolen i Oslo og Akershus har dette økt muligheten for eventuelt å bidra til mer effektiv utnyttelse av eksisterende kapasitet.

Utfordringer

Utnytte synergier og kvalitetsforbedringer gjennom et tett samarbeid med nærings- og arbeidsliv, lærlingesenter, videregående skole og teknologisenteret.

Foreslåtte tiltak

Ingen tiltak.

VOKSENOPPLÆRING

Utdanningstilbud

Voksenopplæringen i Oslo har tilbud til voksne med plikt, rettigheter og behov for opplæring i norsk og samfunnsfag, samt grunnskole- og videregående opplæring. Personer med oppholdstillatelse i Norge og mindre enn fem års botid kan etter introduksjonsloven ha rett og plikt til å ta 550 timer norsk og 50 timer samfunnskunnskap innen 3 år. Rett og plikt til norskopplæring omfatter personer med oppholdstillatelse på grunnlag av asyl, overføringsflyktninger, sterke menneskelige hensyn, selvstendig grunnlag, kollektiv beskyttelse og familiegjennforente med personer som har oppholdstillatelse eller er nordiske borgere. Arbeidsinnvandrere utenfor EØS/EFTA-området har plikt, men ikke rett til å gjennomføre opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Oslo VO Servicesenter gir intensivopplæring i 50 timer samfunnskunnskap i undervisningsårets ferier. Elever fra Oslo prioriteres, men tilbudet gis også til gjesteelever fra andre kommuner. Norskopplæringen gis i regi av kommunale voksenopplæringssentre og en privat tilbyder. Dersom elever har behov for opplæring utover de 550 norsktimene, kan voksenopplæringssentrene gi norsktilbud frem til søker består norskprøve på B1-nivå muntlig og skriftlig, har tatt 3000 timer, eller når det er mer enn 5 år fra søker fikk første oppholdstillatelse. Opplæring i samfunnskunnskap gis kun til deltagere med rett og rett/plikt, men deltakere uten rett kan få delta på kurs mot betaling.

Personer med midlertidig oppholdstillatelse uten grunnlag for permanent oppholdstillatelse har verken rett eller plikt til norskopplæring og må finansiere opplæringen selv. Det gis likevel gratis norskopplæring til alle i aldersgruppen 16-19 år med kort botid i Norge, uavhengig av rettighet.

Voksne med behov for grunnskoleopplæring har rett til denne opplæring gratis. Dette omfatter både norskspråklige og minoritetsspråklige. Voksne som ikke kan få tilfredsstillende utbytte av det ordinære undervisningstilbudet har krav på spesialundervisning.

Voksne som har fullført grunnskole eller tilsvarende, men ikke har fullført videregående opplæring, har etter søknad rett til videregående opplæring. Dette omfatter søkere som fyller 25 år i søknadsåret eller er eldre. Opplæringen er gratis og er et fylkeskommunalt ansvar.

Antall deltagere: Pr. 1. oktober 2014 var det 7 628 aktive deltagere i voksenopplæringen i de ulike opplæringstilbudene.

Voksenopplæringssentre i Oslo som tilbyr de ulike opplæringstilbudene

- Grønland (fengselsundervisning)
- Nydalen (spesialundervisning)
- Skullerud (spesialundervisning, norskopplæring, grunnskoleopplæring)
- Rosenhof (norskopplæring, grunnskoleopplæring)
- Helsefyr (norskopplæring, grunnskoleopplæring, videregående opplæring)
- Sinsen (videregående opplæring)
- For målgruppen 16-19 år: Holtet vgs, Hersleb vgs, Bjerke vgs, Kuben yrkesarena
- Kristent interkulturelt arbeid (norskopplæring)

Opplæringen forgår også i økter på dagtid, ettermiddag og kveldstid. Kapasiteten i voksenopplæringen kan derfor utnyttes effektivt. Enkelte av skolene har også kapasitet til å utføre flere økter i løpet av dagen samt tilby flere nettkurs. Antall deltakere kan derfor økes uten behov for ytterligere arealer.

Som følge av de nye lokalene i Osterhaus' gate 22 og Trondheimsveien 2 fikk man en kapasitetsøkning for deltakere med norsk- og grunnskolevedtak innen voksenopplæringen. For å utnytte den økte kapasiteten må rekrutteringen og søkningen til grunnskoleopplæringen øke. Søkningen til norskopplæring viser svak nedgang, men antall søkere til grunnskoleopplæring er økende.

Oslo VO Sinsen tilbyr videregående opplæring. Plassene innenfor yrkesfag kjøpes av andre tilbydere, i hovedsak fra videregående skoler i Oslo. Det er mye usikkerhet knyttet til kjøp av plasser innenfor yrkesfag fordi de videregående skolene trenger kapasiteten til egne elever. Dette skaper lite forutsigbarhet for søkere og elever i videregående opplæring for voksne.

Foreslåtte tiltak og utredninger

Utdanningsetaten vil foreta en utredning som kartlegger det framtidige behovet for plasser til voksenopplæring i videregående skole, særlig innenfor yrkesfagene.

VEDTATTE OG PLANLAGTE PROSJEKTER 2016-2026

Tabellen gir oversikt over alle utbyggingsprosjekter som gir kapasitetsøkning i perioden 2016-2026. Alle prosjektene er allerede innarbeidet i tidligere vedtatte skolebehovsplaner.

Område	Prosjekt	Kapasitets- utvidelse	Ferdig- stilling	Kommentar
GRUNNSKOLEN				
Område 1 sentrum sør	Brynseng skole	B4	2017	Med flerbrukshall
Område 1 sentrum sør	Ny skole i Bjørvika	B3 U6	2022	Med flerbrukshall
Område 2 sentrum øst	Ny skole på Ensjø	B4	2020	Med flerbrukshall
Område 3 sentrum nord	Omgjøring av Sagene skole	B2 –U2	2019	Omgjøring til ren barneskole
Område 4 sentrum vest	Utvidelse Marienlyst skole	B1	2017	
Område 4 sentrum vest	Utvidelse Uranienborg skole	B1 U1	2019	Med flerbrukshall
Område 6 Vestre Aker vest	Utvidelse Huseby skole	B1	2016	
Område 7 Vestre Aker øst	Utvidelse Ris skole	U2	2016	
Område 7 Vestre Aker øst	Ny skole i Bjørnveien	B3	2018	
Område 8 Nordre Aker	Berg skole trinn 2	B2	2016	
Område 8 Nordre Aker	Fernanda Nissen skole	B4	2016	
Område 8 Nordre Aker	Ungdomstrinn Blindern skole 8-13	U3	2019	
Område 9 Bjerke	Ny skole på Vollebekk	B2 U4	2017	
Område 9 Bjerke	Løren skole trinn 2	B2	2018	
Område 10 Groruddalen vest	Utvidelse Groruddalen skole	U2	2016	
Område 11 Groruddalen nord	Utvidelse Haugenstua skole	B3 –U3	2017	Omgjøring til ren barneskole
Område 11 Groruddalen nord	Utvidelse Tokerud skole	U3	2016	
Område 12 Groruddalen øst	Omgjøring Haugen skole	B2	2017	
Område 12 Groruddalen øst	Gran flytter til Haugen	-B2	2016	
Område 12 Groruddalen øst	Ny skole ved Verdensparken	B4	2019	
Område 13 Østensjø	Omgjøring Manglerud skole trinn 1	B2 U1	2016	
Område 13 Østensjø	Omgjøring Manglerud skole trinn 2	U6	2017	
Område 14 Nordstrand	Utvidelse Munkerud skole	B1	2016	
Område 14 Nordstrand	Utvidelse Nordseter skole	B3	2016	
Område 14 Nordstrand	Omgjøring Nordstrand vgs	U4	2016	
Totalt		B42 U28		
VIDEREGÅENDE SKOLE				
Prosjekt	Elevplasser		Ferdig-stillelse	
Ny skole på Valle (studiespesialisering og idrettsfag)	500		2018	